

YANGI O‘ZBEKISTON

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

№ 150 (1749), 2026-yil 25-iyul, shanba

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz.uz_news

O‘ZBEKISTON PREZIDENTI XORIJY YETAKCHILAR VA HAMKORLAR BILAN TELEFON ORQALI MULOQOTLAR O‘TKAZDI

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 24-iyul kuni xorijiy davlatlar yetakchilari va nufuzli siyosiy arboblar bilan telefon orqali muloqotlar o‘tkazdi.

Suhbatlar chog‘ida xorijiy hamkorlar davlatimiz rahbarini tavallud kuni bilan samimiy tabriklab, mustahkam sog‘liq, baxt-saodat, farovonlik va davlatchilik faoliyatida yangi muvaffaqiyatlar, shuningdek, ko‘p millatli O‘zbekiston xalqiga tinchlik va ravnaq tilaklarini bildirdilar.

Rossiya Federatsiyasi Prezidenti Vladimir Putin bilan telefon orqali muloqotda oliy darajada erishilgan kelishuvlarni amalga oshirish doirasida O‘zbekiston — Rossiya har tomonlama strategik sheriklik va ittifoqchilik munosabatlarini yanada rivojlantirish hamda mustahkamlashning dolzarb masalalari muhokama qilindi.

O‘zaro tovar ayirboshlash ko‘rsatkichlarining o‘shish sur‘atlarini saqlab qolish, sanoat, energetika, qishloq xo‘jaligi va boshqa ustuvor yo‘nalishlarda yetakchi korxona va kompaniyalarning kooperatsiya loyihalarini ilgari surish, ikki mamlakat hududlari o‘rtasidagi samarali hamkorlikni kengaytirishga alohida e‘tibor qaratildi.

Madaniy-gumanitar almashinuv faol davom etayotgani katta mamnuniyat bilan qayd etildi.

O‘zbekiston va Rossiya yetakchilari bo‘lajak tadbirlar rejasini ham ko‘rib chiqdilar.

Qozog‘iston Respublikasi Prezidenti Qosim-Jomart Toqayev bilan suhbatda O‘zbekiston — Qozog‘iston yaxshi qo‘shnichilik, strategik sheriklik va ittifoqchilik munosabatlarini yanada rivojlantirish va mustahkamlash masalalari muhokama qilindi.

Barcha yo‘nalishlarda o‘zaro manfaatli hamkorlik sur‘ati oshayotgani, ustuvor tarmoqlarda muhim kooperatsiya loyihalari ilgari surilayotgani mamnuniyat bilan qayd etildi.

Davlat rahbarlari mintaqaviy kun tartibidagi dolzarb masalalar yuzasidan ham fikr almashdilar, bo‘lajak ikki va ko‘p tomonlama tadbirlar rejasini ko‘rib chiqdilar.

Qirg‘iz Respublikasi Prezidenti Sadir Japarov bilan suhbatda Qirg‘iziston yetakchisi O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlarni, shuningdek, Shavkat Mirziyoyevning ikki mamlakat o‘rtasidagi do‘stlik, yaxshi qo‘shnichilik va strategik sheriklik munosabatlarini mustahkamlashga qo‘shgan shaxsiy hissasini yuksak baholadi.

Barcha yo‘nalishlarda o‘zaro manfaatli hamkorlik sur‘ati ortib borayotgani mamnuniyat bilan qayd etildi. O‘zaro savdo

hajmi jadal o‘smoqda, sanoat kooperatsiyasi loyihalari, jumladan, Qo‘shma jamg‘arma doirasida amalga oshirilmoqda. Yirik mintaqaviy infratuzilma loyihalari bo‘yicha ishlar davom etirilmoqda.

Bo‘lajak oliy darajadagi sammit kun tartibini, avvalo, savdo-iqtisodiy sohada puxta tayyorlash muhimligi ta‘kidlandi.

Eron Islom Respublikasi Prezidenti Mas‘ud Pezeshkiyon bilan suhbatda O‘zbekiston yetakchisi Yaqin Sharq mintaqasida keskinlik davom etayotganidan jiddiy tashvish bildirib, bugun har qachongidan ham vazminlikni saqlash va muloqotni qayta tiklash muhimligini alohida ta‘kidladi.

Suhbat davomida ikki tomonlama hamkorlikni yanada rivojlantirish, xususan, savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy, transport va madaniy-gumanitar sohalaridagi aloqalarni kengaytirishga kelishib olindi.

O‘zbekiston va Eron yetakchilari kun tartibidagi boshqa masalalar yuzasidan ham fikr almashdilar.

Tojikiston Respublikasi Prezidenti Emomali Rahmon O‘zbekiston Prezidentining sa‘y-harakatlari tufayli bugun mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot yo‘lidan dadil ilgariib, xalqaro maydondagi nufuzini izchil mustahkamlab borayotganini alohida ta‘kidladi.

Suhbatda O‘zbekiston bilan Tojikiston o‘rtasidagi do‘stlik, yaxshi qo‘shnichilik, strategik sheriklik va ittifoqchilik munosabatlarini yanada rivojlantirish masalalari ko‘rib chiqildi.

Tomonlar Tojikiston Prezidentining joriy yil 26-27-mart kunlari O‘zbekistonga davlat tashrifi chog‘ida, eng avvalo, savdo-iqtisodiy va investitsiyaviy sohalarida erishilgan kelishuvlarni amalga oshirish masalalariga alohida e‘tibor qaratdilar.

Yetakchilar mintaqaviy kun tartibidagi masalalar yuzasidan ham fikr almashdilar, bo‘lajak uchrashuvlar rejasini muhokama qildilar.

Turkman xalqining milliy yetakchisi, Turkmaniston Xalq Maslahati Raisi Gurbanguli Berdimuhamedov bilan telefon orqali muloqotda oliy darajada erishilgan kelishuvlarni amalga oshirish doirasida O‘zbekiston — Turkmaniston do‘stlik, yaxshi qo‘shnichilik va strategik sheriklik munosabatlarini yanada mustahkamlashning dolzarb masalalari ko‘rib chiqildi.

U Turkmaniston Prezidenti Serdar Berdimuhamedovning samimiy salomi va eng ezgu tilaklarini ham yetkazdi.

Gurbanguli Berdimuhamedov Prezidentimizning tinimsiz mehnati va uzoqni ko‘zlab yuritayotgan siyosati tufayli O‘zbekiston yangi marralarni zabt etayotgani, ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy sohalarida salmoqli taraqqiyotga erishayotganini alohida ta‘kidladi.

O‘zaro ishonch va umumiy manfaatlarini hisobga olish tamoyillariga asoslangan ko‘p qirrali hamkorlik sur‘ati ortib borayotgani katta mamnuniyat bilan qayd etildi.

Barcha darajalarda faol muloqotlar davom ettirilmoqda. Yaqinda Ashxobodda o‘tgan siyosiy maslahatlashuvlarning samarali yakunlari yuksak baholandi.

O‘zaro tovar ayirboshlash va yuk tashish hajmi jadal o‘shib bormoqda. “Shovot — Dashoguz” savdo zonasining samarali faoliyati ham o‘zaro savdo hajmini oshirishga xizmat qilmoqda.

Energetika, sanoat, qishloq va suv xo‘jaligi, transport sohalarida kooperatsiya loyihalari muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Parlamentlararo, hududlararo, ishbilarmonlik va madaniy-gumanitar almashinuvlarni yanada kengaytirish muhimligi ta‘kidlandi.

Mintaqaviy kun tartibini muvofiqlashtirish va ilgari surishga, shu jumladan, joriy yil kuzda Avaza shahrida o‘tkaziladigan Markaziy Osiyo va Ozarbayjon davlat rahbarlarining navbatdagi Maslahat uchrashuviga tayyorgarlik ko‘rish doirasida alohida e‘tibor qaratildi.

Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti Ilhom Aliyev bilan suhbatda O‘zbekiston — Ozarbayjon strategik sheriklik va ittifoqchilik munosabatlarini yanada mustahkamlash masalalari ko‘rib chiqildi.

Turli darajalardagi muloqotlar davom etmoqda. O‘tgan hafta Toshkent shahrida bo‘lib o‘tgan qo‘shma Hukumatlararo komissiya va Ishbilarmonlar kengashi yig‘ilishlarining samarali yakunlari mamnuniyat bilan qayd etildi.

Bo‘lajak oliy darajadagi sammitga puxta tayyorgarlik ko‘rish, uning iqtisodiy kun tartibini aniq loyihalar va dasturlar bilan boyitish muhimligi ta‘kidlandi.

Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenko bilan suhbatda O‘zbekiston — Belarus strategik sheriklik munosabatlarini O‘zbekiston Prezidentining joriy yil 8-9-iyul kunlari Minsk shahriga amalga oshirgan rasmiy tashrifida erishilgan kelishuvlarni bajarish doirasida yanada chuqurlashtirishning dolzarb masalalari ko‘rib chiqildi.

Turli darajalarda samarali muloqotlar olib borilayotgani mamnuniyat bilan qayd etildi. O‘zaro tovar ayirboshlash hajmi barqaror o‘shib bormoqda. Ustuvor sohalarida kooperatsiya loyihalari amalga oshirilmoqda. Faol tus olgan hududlararo hamkorlik va madaniy-gumanitar almashinuvlarni davom ettirish muhimligi ta‘kidlandi.

Turkiya Respublikasi Prezidenti Rejep Tayyip Erdog‘an bilan telefon orqali muloqotda qardosh mamlakatlar o‘rtasidagi munosabatlar keng qamrovli strategik sheriklik darajasiga ko‘tarilgani, shuningdek, barcha yo‘nalishlarda hamkorlik jadal rivojlanayotgani mamnuniyat bilan qayd etildi.

Tovar ayirboshlash hajmi o‘smoqda, qo‘shma korxonalar soni va muntazam aviaqatnovlar ko‘paymoqda, istiqbolli loyihalar muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Madaniy-gumanitar hamkorlik ham faol davom etmoqda. Jumladan, Xatay viloyatida O‘zbekistonga bag‘ishlangan obyektlar ochildi, Namangandagi Xalqaro maqom san‘ati festivali va Islom sivilizatsiyasi forumida Turkiya tomoni yuqori darajadagi delegatsiya bilan ishtirok etdi.

Suhbat davomida oliy darajada erishilgan kelishuvlar doirasida keng ko‘lamli reja va maqsadlarni birgalikda amalga oshirish masalalari ham alohida ko‘rib chiqildi.

Davlatimiz rahbari Turkiya Prezidenti Rejep Tayyip Erdog‘anga rasmiy tashrif bilan O‘zbekistonga kelishni taklif etdi.

Serbiya Respublikasi Prezidenti Aleksandr Vuchich bilan suhbatda O‘zbekiston — Serbiya ko‘p qirrali munosabatlarini yanada mustahkamlash masalalari muhokama qilindi. O‘tgan yilning oktyabr oyida Serbiya Prezidentining O‘zbekistonga tashrifi yakunlari bo‘yicha erishilgan kelishuvlarni amalga oshirishga alohida e‘tibor qaratildi.

Savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy, infratuzilmaviy, madaniy-gumanitar sohalarida, shuningdek, turizm va tashkillashtirilgan mehnat migratsiyasi yo‘nalishlarida hamkorlikni izchil rivojlantirish muhimligi ta‘kidlandi.

Bo‘lajak qo‘shma tadbirlar rejasi, xususan, Hukumatlararo komissiyaning birinchi yig‘ilishini o‘tkazish hamda O‘zbekiston delegatsiyasining Belgrad shahrida bo‘lib o‘tadigan “EKSP-2027” xalqaro ko‘rgazmasida ishtirok etishi masalalari ko‘rib chiqildi.

Gruziya Bosh vaziri Irakliy Kobaxidze bilan suhbatda O‘zbekiston — Gruziya

strategik sheriklik munosabatlarini yanada rivojlantirishning dolzarb masalalari muhokama qilindi.

Joriy yilning 2-3-iyul kunlari O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Gruziyaga davlat tashrifi yakunlari bo‘yicha erishilgan kelishuvlarni amalga oshirishga alohida e‘tibor qaratildi.

Birlashgan Arab Amirliklari Prezidenti Shayx Muhammad bin Zoid Ol Nahayon bilan telefon suhbatida O‘zbekiston — BAA strategik sheriklik munosabatlari mustahkamlanib borayotgani, yirik qo‘shma loyihalar jadal amalga oshirilayotgani katta mamnuniyat bilan qayd etildi.

Faol siyosiy muloqotni davom ettirish, savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy va madaniy-gumanitar sohalarida ko‘p qirrali hamkorlikni yanada chuqurlashtirishga kelishib olindi.

Ikki davlat yetakchilari mintaqaviy va xalqaro kun tartibidagi dolzarb masalalar yuzasidan ham fikr almashdilar.

Jordaniya Podshohi Abdulla II ibn al-Husayn bilan suhbatda Samarqandda o‘tgan mazmunli muzokaralar va ularning yakunida erishilgan muhim kelishuvlar ikki tomonlama munosabatlar rivojida yangi sahifa ochgani alohida ta‘kidlandi.

Mamlakatlarimiz o‘rtasida parlamentlararo aloqalar, ishbilarmonlik hamkorligi, shuningdek, madaniy-gumanitar almashinuvlar kengayib borayotgani mamnuniyat bilan qayd etildi.

Yetakchilar siyosiy muloqotni davom ettirish, savdo-iqtisodiy hamkorlikni yanada chuqurlashtirish, shuningdek, oliy darajadagi bo‘lajak tadbirlarga puxta tayyorgarlik ko‘rish muhimligini ta‘kidladilar.

Xalqaro va mintaqaviy kun tartibidagi dolzarb masalalar yuzasidan ham fikr almashildi.

Rossiya Federatsiyasi Federal Majlisi Federatsiya Kengashi Raisi Valentina Matviyenko bilan telefon orqali muloqotda O‘zbekiston va Rossiya o‘rtasidagi har tomonlama strategik sheriklik va ittifoqchilik munosabatlarini mustahkamlashga xizmat qilayotgan ikki mamlakat parlamentlarining samarali hamkorligi katta mamnuniyat bilan qayd etildi.

Oliy darajada erishilgan kelishuvlarning amalga oshirilishi ustidan parlament nazoratini ta‘minlash, sanoat kooperatsiyasi, ta‘lim va madaniyat sohalaridagi qo‘shma loyiha va dasturlarni ilgari surish bo‘yicha faol hamkorlikni davom ettirish muhimligi ta‘kidlandi.

Birlashgan Arab Amirliklari Vitse-prezidenti Shayx Mansur Ol Nahayon bilan telefon muloqotida O‘zbekiston bilan BAA o‘rtasidagi strategik sheriklik munosabatlarini yanada mustahkamlash masalalari ko‘rib chiqildi.

O‘tgan yil yanvar oyida BAAga oliy darajadagi tashrif chog‘ida erishilgan kelishuvlar samarali amalga oshirilayotgani mamnuniyat bilan qayd etildi.

Yil boshidan buyon tovar ayirboshlash hajmi jadal o‘smoqda, qo‘shma loyihalarning umumiy portfeli 20 milliard dollardan oshdi, 400 dan ziyod qo‘shma korxonalar faoliyat yuritmoqda. Avgust oyidan “Etihad Airways” kompaniyasi Abu-Dabi — Toshkent yo‘nalishida har kuni aviaqatnovlarni yo‘lga qo‘yadi.

Yaqin muloqotni davom ettirish va yirik loyihalarni jadallashtirish muhimligi alohida ta‘kidlandi.

Mintaqaviy kun tartibidagi dolzarb masalalar yuzasidan ham fikr almashildi.

Tatariston Respublikasi Raisi Rustam Minnixonov bilan suhbatda O‘zbekiston hududlarining Tatariston Respublikasi bilan amaliy hamkorligini yanada kengaytirish masalalari ko‘rib chiqildi.

O‘zaro tovar ayirboshlash hajmini oshirish hamda ustuvor tarmoqlarda sanoat kooperatsiyasi loyihalarini jadallashtirish bo‘yicha qo‘shma chora-tadbirlarga alohida e‘tibor qaratildi.

Qozog‘iston Respublikasining birinchi Prezidenti Nursulton Nazarboyev bilan telefon suhbatida O‘zbekiston — Qozog‘iston do‘stlik, yaxshi qo‘shnichilik, strategik sheriklik va ittifoqchilik munosabatlarining bugungi eng yuksak darajasi, shuningdek, barcha ustuvor yo‘nalishlarda ko‘p qirrali hamkorlik jadal rivojlanayotgani katta mamnuniyat bilan qayd etildi.

Sankt-Peterburg shahri gubernatori Aleksandr Beglov bilan suhbatda O‘zbekiston hududlarining Sankt-Peterburg shahri bilan ikki tomonlama amaliy hamkorligini yanada kengaytirish masalalari ko‘rib chiqildi.

“Yo‘l xaritasi” asosida o‘zaro tovar ayirboshlash hajmini oshirish, yangi kooperatsiya loyihalarini ilgari surish, faol madaniy-gumanitar almashinuvni davom ettirishga qaratilgan qo‘shma chora-tadbirlarga alohida e‘tibor qaratildi.

O‘ZA

O‘ZBEKISTON VA QATAR YETAKCHILARI KUN TARTIBIDAGI DOLZARB MASALALARNI MUHOKAMA QILDILAR

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 24-iyul kuni Qatar Davlati Amiri Shayx Tamim bin Hamad Ol Soniy bilan telefon orqali muloqot qildi.

Suhbat avvalida davlatimiz rahbari Qatar Amirining Yaqin Sharqda tinchlik va barqarorlikni ta‘minlash borasidagi faol sa‘y-harakatlarini yuqori baholadi.

O‘zbekiston — Qatar strategik sheriklik va ko‘p qirrali hamkorlik munosabatlarini yangi

bosqichga ko‘tarish masalalari muhokama qilindi. Oliy va yuqori darajadagi samarali muloqot va almashinuvlar faollashayotgani alohida mamnuniyat bilan qayd etildi.

Telefon suhbatida chog‘ida siyosiy muloqot hamda savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy

loyihalarini jadallashtirish bo‘yicha o‘zaro muvofiqlashtirilgan chora-tadbirlarni ko‘rishga kelishib olindi.

O‘zbekiston va Qatar yetakchilari oliy darajadagi tadbirlar rejasini yuzasidan ham fikr almashdilar.

O‘ZA

MAHALLADAGI XAVFSIZ VA BARQAROR IJTIMOY MUHIT — ENG KATTA BOYLIGIMIZ

Yagona Vatan, yagona xalq bo‘lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!

Xalqaro tahlillarga ko‘ra, 2025-yil Ikkinchi jahon urushidan keyingi eng zo‘ravonlikka to‘la va qonli yillardan biri sifatida tarixga kirdi. Chunki 245 mingga yaqin odam halok bo‘ldi va dunyo bo‘ylab majburiy ko‘chirilganlar soni 122 milliondan ortib ketdi. Millionlab bola ta‘limdan uzilgan, minglab korxona faoliyati to‘xtagan, butun boshli shaharlar vayron bo‘lgan.

Bu raqamlar bizga bir haqiqatni anglatadi: tinchlik — shunchaki siyosiy tushuncha emas. Tinchlik insonning ertangi

kunga ishonchi, farzandining kelajagi, oilasining baxti va vatan taraqqiyotining asosidir.

Davomi 4-betda

Qayerda faqat baxtli kelajak hamda shonli o‘tmish keragidan ko‘p urg‘ulansa, anglash qiyin emaski, u yerda hozirgi holatdan, bugunning realigidan qoniqmaslik bor, ya‘ni hammasi risoladagidek emas. Bu holatda odatda eng ko‘p manipulyatsiya qilinadigan qatlam yosh avloddir. Bugungi avlod esa ertaga emas, aynan bugun baxtli va farovon turmush kechirishni istaydi.

Ularga ayni damda o‘z ko‘zlari bilan kuzata oladigan, tanida his qila biladigan sharoit va imkoniyatlar, natijalar kerak. Taraqqiyotda ortda qolishni istamagan davlat borki, buni aloqachon to‘g‘ri anglab shunga monand yo‘l tutmoqda.

Davomi 3-betda

Sevara UBAYDULLAYEVA,
Oliy Majlis Qonunchilik
palatasi deputati

Endi mamlakatlar raqobati tabiiy boyliklarni yoki arzon ishchi kuchi bilan emas, balki iqtisodiyotning boshqaruvi sifati, institutlar samaradorligi, investitsiya muhiti, innovatsiyalar va inson kapitali bilan belgilanmoqda. Qaysi davlat o'z iqtisodiyotini tashqi shoklarga tez moslashuvchi bo'lsa, xususi tashabbus uchun keng imkoniyatlar yaratib, ictimoiy resurslardan oqilona foydalansin va davlat boshqaruvi natijaga yo'naltirilgan tizimga aylantirilsa, kelajak iqtisodiyoti davlati o'z mamlakat ustunlikka ega bo'ladi.

O'zbekiston ham aynan ana shunday tarixiy bosqichni boshdan kechirmoqda. Keyingi yillardagi keng qamrovli islohotlar natijasida iqtisodiyotimizni muqaddoq yangi rivojlanish trayektoriyasiga chiqqoq. Bozor munosabatlari chuqurlashtirish, xususi mulk daxlsizligini ta'minlash, investitsiya muhiti yaxshilash, tashqi iqtisodiy aloqalarni kengaytirish va davlat boshqaruvi isloh qilish bo'yicha qabul qilingan qarorlar qisqa vaqt ichida milliy iqtisodiyotning tarkibiy qiyofasini o'zgartirishga xizmat qildi.

Erishilgan natijalar kelgusidagi vazifalar yanada murakkab va mas'uliyatli ekanini ham

tasratmoqda. Chunki iqtisodiy o'sishning dastlabki bosqichida asosiy e'tibor bozor munosabatlari shakllantirishga qaratilgan bo'lsa, endi ustuvor vazifa ushbu o'sish sifatini oshirish, barqarorligini ta'minlash va har bir fuqaro hayotida amaliy natijaga aylantirishdan iborat.

Prezidentimiz raisligida hudud va tarmoqlarda joriy yilning birinchi yarmida erishilgan natijalar hamda yil yakuniga qadar amalga oshirilishi lozim bo'lgan ustuvor vazifalar muhokamasiga bag'ishlab o'tkazilgan videosektor yig'ilishi aynan shu jihatdan mamlakat iqtisodiy siyosatining yangi bosqichiga oid muhim siyosiy-iqtisodiy voqea sifatida ahamiyat kasb etadi. Unda nafaqat o'zbekiston olti oylik natijalari sarhisob qilindi, balki iqtisodiyotning keyingi o'sish nuqtalari, ichki rezervlari va davlat boshqaruvining yangi standartlari ham belgilab berildi.

Yig'ilishda e'lon qilingan makroiqtisodiy ko'rsatkichlar mamlakatimiz iqtisodiyotining tashqi bosimlarga qaramasdan barqaror o'sish sur'atlarini saqlab qolayotganini tasdiqlaydi. Jumladan, joriy yilning birinchi yarmida yalpi ichki mahsulot 8,5 foiz o'sdi. Sanoat ishlab chiqarishi, xizmatlar sohasi, qurilish va qishloq xo'jaligiga yuqori o'sish sur'atlari qayd etildi. Investitsiya hajmi 28 milliard dollarga, eksport esa 14,4 milliard dollarga yetdi. Fitch va Moody's xalqaro reyting agentliklari tomonidan mamlakatimiz suveren kredit reytingi oshirilgani esa iqtisodiy islohotlarimizga xalqaro hamjamiyatning ishonchi tobora ortib borayotganini ko'rsatadi.

Biroq bu raqamlarning o'zi iqtisodiyotning haqiqiy qiyofasini to'liq aks ettirmaydi. Makroiqtisodiy o'sish, avvalo, aholi daromadlari, yangi ish o'rinlari, tadbirkorlik faolligi, investitsiyalar samaradorligi va hududlar rivojida namoyon bo'lgandagina haqiqiy mazmuniga ega bo'ladi. Shuning uchun yig'ilishning asosiy g'oyasi iqtisodiy o'sishni saqlab qolish emas, balki uning sifatini yangi bosqichga ko'tarishdan iborat bo'ladi.

Davlatimiz rahbari mamlakat aholisi 40 milliondan oshadigan sharoitida iqtisodiyotni kamida 99-10 foiz o'sishi zarurligini qayd etgani siyosiy iqtisodiy vazifadir. Bu birinchi

batbarda, demografik o'sish sur'atlari, mehnat bozoriga har yili kirib kelayotgan yuz minglab yoshlar, shaharlashuv jarayonlari va aholining sifati ta'lim, tibbiyot, uy-joy hamda munosib o's o'rinlarga ehtiyojidan kelib chiqadi.

Iqtisodiy nazariyada "iqtisodiy o'sish" va "iqtisodiy rivojlanish" tushunchalari o'zaro bog'liq bo'lsa-da, mazmunan turlichadir. O'sish ishlab chiqarish hajmi ortishi bilan o'zgarish, rivojlanish inson kapitali, mehnat umumdorligi, innovatsiya, institutlar sifati va aholi turmush darajasidagi o'zgarishlar bilan baholanadi. O'zbekistondagi islohotlarning asosiy xususiyati ana shunda — iqtisodiy siyosatning markaziga raqamlar emas, inson manfaati qo'yilmoqda.

Mamlakatimiz yetakchisi yig'ilishda o'zgararlar faoliyatiga baho berish mezonini "qarayotganini alohida ta'kidladi. Endi vazirlik yoki hokimlik ishi qabul qilingan qarorlar soni bilan emas, balki ularning aholi hayotida qanday natija bergani, tadbirkorlar uchun qanday imkoniyatlar yaratgani va mududlarda qanday iqtisodiy o'zgarishlarga olib kelganligi baholanadi. Bu davlat boshqaruvida natijaga yo'naltirilgan mutlaqo aynan shu nuqtadan topamakatimiz iqtisodiy taraqqiyotining yangi bosqichi boshlanadi.

Bu bosqichda asosiy e'tibor iqtisodiy o'sish nar bir oila, mahalla va har bir tadbirkor hayotida qanday aks etayotganiga qaratiladi.

Demak, iqtisodiy e'tiyotganiga baho berish

ammasari xalq farovonligida namoyon bo'ladi. Shu bois, yig'ilishda belgilangan vazifalar iqtisodiy taraqqiyotimizning uzoq muddatli strategiyasidir.

Har qanday mamlakat taraqqiyotini belgilaydigan asosiy omillar haqida turli nazariyalar mavjud. Ayrim iqtisodchilar tabiiy resurslarni, boshqalar investitsiyalar yoki texnologiyalarni hal qiluvchi omil sifatida baholaydi. Biroq zamonaviy iqtisodiy tadqiqotlar ko'rsatmoqdaki, uzoq muddatli va barqaror taraqqiyotning asosiy manbai, avvalo, sifati davlat boshqaruvidir. Tabiiy boyliklarga ega bo'lmagan, ammo kuchi institutlar va samarali boshqaruvga tayangan davlatlarning jahon iqtisodiyotida yetakchi o'rinlarni egallayotgani aynan shu haqiqatni tasdiqlaydi.

O'zbekistonda ham iqtisodiy islohotlarning mavnavbatdagi bosqichi davlat boshqaruvinin yanada takomillashtirish bilan uzviy bog'lanmoqda. Chunki iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun qaratilgan qilinayotgan qarorlar o'z vaqtida, aniq hisob-kitoblar asosida va eng muhimi, amaliy natijaga qaratilgan bo'lishi lozim. Shu nuqtayi nazaridan qaraganda, videosektor yig'ilishi davlat boshqaruvi tizimiga nisbatan yangi talablarni belgilab berdi.

Yig'ilishda mavjud imkoniyatlarni aniqlash, muammolarning ildizini ochish va ularni hal qilishning aniq mexanizmlarini belgilashga urg'u qaratildi. Har bir vazir, tarmoq rahbari va hokimidan yil yakuniga qadar qanday natijaga erishishni buniyot uchun qaratilgan vazifalarini

qilgacha solishi va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tashqi harajatlarga qanday tayyorgarlik ko'rayotganini o'zlashtirib berish talab qilinadi.

Bu talabning mazmuni-mohiyati juda chuqur. Chunki iqtisodiyotda muvaffaqiyat aksariyat hollarda mavjud muammolarni hal qilishga emas, balki ularning oldini olishga bog'liq bo'ladi. Shu bois, rivojlangan davlatlarda "proaktiv boshqaruv" tushunchasi davlat iqtisodiyatida muhim o'rinni egallaydi. Mazkur modelda rahbar vaziyat qo'rilishganidan keyin emas, balki xavf-xatarlarni oldindan ko'ra bilib, e'tijohli choralarini o'z vaqtida amalga oshiradi.

Bugungi global iqtisodiyotda bunday yondashuv, ayniqsa, muhim ahamiyatga ega. Xalqaro bozorlardagi keskin o'zgarishlar, tashqi talab pasayishi, logistikadagi uzilishlar kabi energiya resurslari narxlari tebranishi amomaklari iqtisodiyotga qisqa vaqt ichida ta'sir ko'rsatishi mumkin. Demak, davlat boshqaruvi namun shunday tezkor va moslashuvchan bo'lishi kerakki, tashqi omillar ichki iqtisodiy qarqarorlikka jiddiy salbiy ta'sir ko'rsatmasin.

Yig'ilishda alyum hududlarda iqtisodiy loyihalayotdan to'liq foydalanilmayotgani aytiladi. Ayniqsa, investitsiyalar, sanoat va qurilish hollarihalarda mavjud imkoniyatlar yetarlicha ishga solinmayotgani qayd etildi. Bu har bir hududning rivojlanish salohiyatini to'liq ishga solishga qaratilgan aniq siyosiy signal bo'ldi.

Bugun iqtisodiyotda eng katta yo'qotish imablag' yetishmasligi emas, balki mavjud imkoniyatlari ishga solinmasligidir. Qurilgan infratuzilma ishlamasa, ajratilgan kredit yangi yojmay yaratmasa, investitsiya loyihi chekika o'ziniq tadbiorkor ma'muriy to'liqlar sababli ishlash imchiqarishni kengayitira olmasa, iqtisodiyot o'z imkoniyatidan past sur'at ko'rsatadi. Shuning uchun iqtisodiy o'sishning yangi bosqichida asosiy vazifa yangi resurslarni izlash bilan birga mavjud resurslarni samarali boshqarishdan iboratdir.

Davlatimiz	rahbari	iqtisodiy
ko'rsatkichlarning	aholi hayotida	sezilishi
ahartirligini	aloahida ta'kidladi.	Bu davlat
boshqaruvining	asosiy bahosi	statistik
ishtirokchilari	emas, balki odamlarning	turmush
darajasi	ekaniini anglatadi.	Agar qabul qilingan
qarorlar	natijasida yangi ish o'rnlari	yaratilsa,
adabirkorning	vaqti va xarajatlari	qisqarsa,
mahallalarda	infratuzilma	yaxshilansa,
komunal	xizmatlari sifatini	o'shira va aholi
daromadlari	ko'paysa,	shundagina iqtisodiy

Shu nuqtayi nazaridan, mamlakatimizdagi aravlat boshqaruvi islohotlari iqtisodiy raqobatlashuv institutsional asoslarini mustahkamlashga qaratilgan. Zero, kuchli institutlar barqaror investitsiya muhiti, uqori mehnat unumdorligi, raqobatbardosh iqtisodiyotni ta'minlaydi.

Qorov topayotgan iqtisodiy boshqaruv modeli har bir rahbarning shaxsiy mas'uliyatini oshirish, tashabbuskorlikni qo'llab-quvvatlash, qaror qabul qilish jarayonini soddalashtirish va har bir davlat idorasini iqtisodiy raqobatlashuvga xizmat qiluvchi samarali institutga aylantirishdan iborat.

Mas. o'zgarishlar, shubhasiz, qisqa muddatli emas. Ular kelgusi yillarda mamlakatimiz iqtisodiy raqobatbardoshligini belgilaydigan eng muhim omillardan biriga aylanadi. Chunki XXI asr iqtisodiyotida raqobat faqat tovar o'ki xizmatlar o'rnatida emas, balki davlat boshqaruvi tizimlari o'rnatida ham kechmoqda. Yaxshi mamlakat tez qaror qabul qilasa, ichki resurslarni samarali sarfatsa, aynan u investitsiya, shun qulay muhit yaratib, etish u investitsiya, exnologiya jalb qila oladi.

Prezidentimiz belgilab bergan ustuvor vazifalar to'liq va samarali bajarilishida parlament ham faol ishtirok etadi. Zero, iqtisodiy islohotlarning barqarorligi va soddaligi, eng avvalo, ularning mustahkam huquqiy asosi hamda ta'sirchan parlament azorati bilan ta'minlanadi.

Endi qonun ijodkorligi faqat yangi qonunlarni qabul qilish bilan cheklanmasligi erak. Amaldagi normativ-huquqiy bazani iqtisodiy tahlil qilish, iqtisodiy faollikni kengayotgan huquqiy to'siqslarni bartaraf etish, idbdkorlikni rag'batlantirish va investitsiya muhitini yanada yaxshilashga xizmat qiladigan huquqiy mexanizmlarni takomillashtirish parlamentning doimiy e'tibor markazida o'ladi.

Parlament nazorati qabul qilingan qonunlar, davlat dasturlari va Prezident qoshirig'larining hududlardagi ijrosini tizimli a'holash, byudjet mablag'larining maqsadli va amarlari sarflanishini o'rganish, aholi hamda idbdkorlarni qiyinayotgan muammolarni o'zgarish va ularni hal etish yuzasidan amaliy klkiflar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Ayni paytda parlament oldida yana bir muhim vazifa turibdi. Bu — islohotlarning mazmun-mohiyati, maqsad va kutilgan natijalarini keng jamoatchilikka yetkazish, aholi bilan ochiq muloqotni ta'minlash hamda ayollarda bildirilayotgan taklif va mulohazalarni onunchilik jarayoniga olib kirish. Shubhasiz, prezidentimiz belgilab bergan strategik vazifalarning to'liq ro'yobga chiqishi davlat o'kiyimatining barcha tarmoqlari o'rnatidagi amarlari hamkorlikka bog'liq. Bu yo'lda parlament iqtisodiy islohatlarning huquqiy o'yoydevorini yanada mustahkamlash, ularning ro'sti ustidan ta'sirchan parlament nazoratini ta'minlash vazifalarini i'ibol amalga oshirishi

FAROVONLIKKA YUZ TUTAYOTGAN MASKAN

Taraqqiyot odimlari

Subhidam. Atrofda
sokinlik hukmron.
Tunda qo'shiq
aytib charchagan
jizlovuqlar ham
jimib qolgan. Tonggi
shabada bug'doy
boshloqlarini mayin
tebratadi. Jaziramada
pishib yetilgan
boshloqlar ohista
shitirlaydi. Shu payt
qayoqdadir xo'roz
qichqirig'i sukatatni
buzadi, yon-atrofdan
boshloqlari jo'r
bo'ladi.

Yaqinda mazkur mahalla faoliyati bilan tanishishga harakat qildik. Borganimizda ichki yo'llarni asfaltlash ishlari qizg'in kechayotgan deydi. Qishloq faollarinin aytilishicha, uch marta "Tashabbusli byudjet" loyihasi orqali yo'lining ancha qismi ta'mirlanib, yaroqsiz holga kelib qolgan elektr sim'yochlari beton ustunlarga almashirib chiqilgan. Hozir esa davlat dasturi asosida qo'shimcha asfaltshilirmoqda.

— Huddumizda 1195 ta xonadon mavjud, deydi "Paxtaobod" mahalla fuqarolar yig'ini raisi O'tkir Doliyev. — Shundan 360 dan ortig'ida asfalt yetishtiriladi. Qolganlari dehqonchilik, chorvachilik bilan mashg'ul. Bundan tashqari, fermerlar bilan shartnomaga asosida ishlashadi. Umuman olganda bekor kishining o'zi yo'q. Har kim o'z yumushi bilan band. Ro'zg'ori but. Birovdam kam yashayotgani yo'q. Mahallamiz obod bo'lib boryapti. Odamlarimiz ham oldingidek boqimanda emas. Yaxshi turmush kechirish uchun doim harakatda. Ko'rib turganingizdek, 7 kilometrden ortiq ichki yo'limiz asfaltshilirmoqda. Bu yashunika yetgach, yo'li borasida umuman kamchiliklar qolmaydi. Keling, yaxshisi, o'zingiz guvohi bo'ling.

Rais bilan chiqqan mashinamiz ravon yo'lda bir maromda harakatlanadi. O'tkir akaning aytilishicha, ancha yildan beri o'zi ham fermerlik qilg'i keladi.

— Keyingi yillarda qishloq xo'jaligida ilmiy vondashuv asosida ish yuritilavogani katta natija

berparyat, — deydi u. — Birgina sug'orish tizimi tashkila qagirdagib bo'lsak, dalali sug'orish uchun suvni katta kanaldan nasos orqali olamiz. O'nga elektr fomer uchta nasosdan foydalanib kelardik. Ekin elektr kotti nasos bir kunda kamida 150-200 ming so'lm sarflanardi. Gohida qargza botib qolgan qaydarolmay qolgan paytlarimiz nasos bo'lgan. O'tigan yillard boshlab tejamkor nasos, oradan ko'p o'tmay, qiyos paneli nasos o'tmadi. Hozir ekin foydalanib boshlab barga nasos ishtilatilgan paytlari tuman elektr tarmoqlariga sotib, daromad nam olyapmiz.

Mashina bo'yi barobar g'alla o'sib yotgan dalala yonida to'xtadi. Agroteknik tadbirlar sifatli o'tkazilganidmi, har bir boshqo yaxshi yetilgan. Sal narida kombaynchi o'rimga hozirlik ko'rmoqda. Hozir tarafda esa ishchilar chopiq qilyapti. Dala chetlari ham fermerning nazardan chetda qolmagan. Bir tomoniga qovoq, narirog'iga boshqacha ekin ekilgan.

— Bu yerga sizni boshlab kelishimdan maqsad dastlab fermelarnim ishini ko'ratishtirgan, — deydi O'tkir Doliyev. — Qolaversa, shu bahonada kombaynchilar holidan xabar olamiz. Mana shu atrofda 800 kergarga yaqin g'allaor, shuna shuncha paxtazor mahallalarga qarashli. Huddimizda 41 fermer faoliyat yuritadi. Shu paytgacha bor imkoniyatdan unumli foydalanmay kelganmiz. Hukumatim qishloq xo'jaligiga katta tibor qaratisht tufayli yangilanishlar boshlandi. Misol uchun, hozirda g'alladan ham. paxtadan

ham avvalgidan ancha yuqori hosil olinaypti. Kam xarajat qilib, katta natijaga erishilmoqda. Minib yurgan mana shu mashinam ham fermerlik ortidan olingan. Men asosan urug'lik ga qila yetishtiram. Avvallari qarg'za ham qilib qoldirdi. Hozi 700-800 million so'm daromad topyapmiz. Shuning evaziga o'tgan yili bitla kombayn sotib oldim. Hozi kunlik mablag' ishlab topaypti. Olti kishini ish bilan ta'minladim. Mehnat qilgana yarasha rohatini ko'rgan kishining yana ishlagisi ketadiki. Yildan yilga daromadimiz oshib, yangi yo'nalishlarga qo'l uryapmiz. Davlatimiz bergan imtiyozlardan faqat unumli foydalanishimiz kerak.

Mehnatdan ishbirlarmonlik sari yo'l

Qadalan qaytar ekanmiz, O'tkir aka asal doqoqlash sexiga boshladim. Aytishicha, tadbirkor Abdurahmon Berdiyev aynan shu yo'nalish bilan 10-yildan beri shug'ullanib keldi. Lekin yetishtirgan mahsulotidan to'liq foyda ololmagan. Chunki iste'molchilar talabiga mos doqoqlash uskunasini bo'lmadi. Bu esa asal narxi pasayishiga olib keladi. Yaqinda es u yangi loyiha ustida ishlab, doqoqlash sexini ochdi.

— Ilgari hech qayerda ishlamasdink. Tengdoshlarim bir necha bor xorijga borib ishlashni taklif qildi. Menga ma'qul bo'lmadi. Yaxshisi, o'sha ish bilan shu yerda shug'ullanishni maqsad qildim. Mahallamizda ko'pchilik asalarichilik bilan band.

Men ham o'zinni shu ishdan sinab ko'rmoqchi
"m'dam, — deydi Abdurrahmon Berdiyev. —
"Avvaliga 20 asarlari uyasi bilan ish boshladim.
"Intilgan kishi maqsad sari o'simlab boraver ekan.
"Boshida ishim unchalik o'z xshamagan bo'lsa-da,
"Hech ham ortib chekinmadim. Ishlarim asta-
"sekin yurish bordi. Dastlab 5-10 million so'm
"o'yda ko'rgan bo'lsam, keyinchalik bu summa
"obora ko'payib bardi. Ammo bizdan asalni
"qilguri xarid qilgan ayrim dastbirkorlar chiroyli
"dshirlarda qadoqlab, bozor talabiga moslashtirib,
"kki barobar qimmatga sotardi. Shu ishini o'zim
"ajarishga kirishdim.

Tadbirkor bugun sohada o'z ishineng ustasi.
"Yni poytada uning 300 dan ortiq asarlari uyasi bor.
"Bir yilda 8-10 tonnaga yaqin asal yetishtiryapti.
"illik daromadi esa 500 million so'mdan oshadi.
"Endi markazi loyihalasga ko'ra, asalarichilik
"mkromarkazi ish boshlaydi. Yaqindagina
"qadoqlash uskunolari olib keldi. Uch kishini
"sh bilan ta'minladi. Endi shu yerning o'zida
"asal zamonaviy uslubda qadoqlanib, bozorga
"chiqariladi.

"Shu paytga qadar boshqa hududlardan
"shilamonlar kelib, hammalimizda yetishtirilgan
"leyarli barcha asalni xarid qilib ketardi, — deydi
"mahallra raisi. — Bizda qadoqlash yo'qligi sabab
"zotirgan sotardi. Endi bu imkoniyat o'zimizda
"aratiladi. Mazkur mkromarkazda nafaqat
"qadoqlash, asalari uyalarini yasash, ozuqasini
"ayayyorlash, mumi hamda asalari mahsulotlarini

Bir mavsumda yarim milliard so'm daromad

Mahallani aylanishda davom etarkanmiz, rais zavqlanib, hudud obdligi haqida gapirib o'rardi. Aytishicha, mahallada ikkita maktab o'rta maktabgacha ta'lim tashkiloti bor. Uchala ta'lim muassasasi binolari ham zamonaviy yoyofaga kiritilgan. Oldin kambag'al oilalar o'p edi. Hozir deyarli yo'q. Har bir xonadon toqimasidan unumli foydalanishni yo'lga o'tyagan. Yoshlar esa avvalgidek xorijga ishlab ketish o'miga shu yerda foydali yumush ilan band.

Yo'lda davom etar ekanmiz, "Yoshlarimiz rasida dehqonchilikni yaxshi o'zlashtirganlari yo'q. Keling, shulardan biri bilan sizni isinishtray", deb qoldi rais. U aytgan xonadonga kirdik. Tomorqada ochiq joy yo'q. Hovli o'rtasida o'rdika katta issiqxonada pomidor pishgan. Ko'rib avasavigiz keladi. Uch-to'rt kishi hosilni terish ilan band.

— Yoshim 26 da. Bu ishini boshlaganimd 4 yoshda edim. Dastlab kichikroq issiqxona urgandim. Unga faqat ko'kat ekilardi. Keinchalik issiqxonani kengaytirib, pomidor va odning ekadigan bo'ldim. Daromadi ham shunga qarasha yaxshi bo'lyapti. Oilaviy mehnat qilamiz. Kattik fevralda pishgand. Hozirgacha sotaymiz. Karidorlarning o'zi olib ketadi. O'tgan yili bir mavsumda 250 million so'm'dan oshiq foyda oldik. Bu yili daromadni 500 million so'm'dan shirishni reja qilganmiz, — deydi yosh dehqon hahzod Bo'riyev. — Hozir ikkita issiqxonamiz ham tomorqada bo'lgani bois, bir oz torlik qilapati. Tuman hokimligidan foydalanishga yer o'ragandik. Yaqinda bir gektar joy ajratildi. U erda ham ishini boshlab yubordik. Qator qilib issiqxonalarni quraymiz. O'nga yaqin ishchi lamiz. Shundan so'ng foydamiz yanada oshadi, eya bemalol ayta olamiz.

Paxtaobod mahallasini o'rganish davomida duduq faronovlikka yuz tutayotganiga guvoh o'ldik. Asosiysi, odamlarning turmushi axshilangan. Hayotdan roziligi ortmoqda. Muhimi ham shu.

Akbar RAHMONOV,
“Yangi O'zbekiston” muxbiri

Akbar RAHMONOV,
“Yangi O‘zbekiston” muxhiri

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz.uz_news

Yangi O‘zbekiston bunyodkorlari

VATAN UCHUN QANOT BOG‘LAB UCHAYLIK!

Asliddin ABDURAZZOQOV,
“Yangi O‘zbekiston” muxbiri

Boshlanishi 1-betda

Boisi bugun mamlakatlar istiqboli, birinchi navbatda, yaratuvchanlik qobiliyatiga ega yetuk avlod, zamonaviy texnologiyalarni egallagan mutaxassislar, yangilikdan cho‘chimaydigan, tashabbus bilan yashaydigan yoshlar salohiyati orqali baholanayotir. Yurtimizda ham shu tamoyil izchil davom ettirilmoqda. Yosh avlodning bilim olishi, kasb egallashi, tadbirkorlik qilishi, ilm-fan bilan shug‘ullanishi, zamonaviy texnologiyalarni o‘zlashtirishi, xalqaro maydonda munosib raqobat qilishi uchun yaratilayotgan sharoitlar yagona tizim asosida rivojlanayapti.

30-iyun — Yoshlar kuni munosabati bilan davlatimiz rahbarining yigit-qizlar bilan uchrashuvi ushbu siyosatning navbatdagi bosqichini belgilab berdi. Muloqot davomida erishilgan natijalar chuqur tahlil qilindi, zamonaviy kasblar, sun‘iy intellekt, innovatsion iqtisodiyot, yoshlar tadbirkorligi, xalqaro ta‘lim, davlat boshqaruvida iste’dodli kadrlarni qo‘llab-quvvatlash, ijtimoiy himoya hamda ma‘naviy tarbiya bilan bog‘liq qator tashabbuslar ilgari surildi. Bu tashabbuslar bugungi kun ehtiyojlariga javob berish bilan cheklanmay, uzoq istiqbolni ko‘zlagan taraqqiyot modelining uzviy qismi hamdir.

Mustahkam poydevor

Har qanday islohotning umrboqiyli, avvalo, kundalik hayotga qanchalik chuqur kirib borganini bilan belgilanadi. Keyingi davrda yoshlar siyosati ham aynan shu mezon asosida yangi mazmun kasb etmoqda. Xususan, yoshlar bilan ishlash alohida kampaniyalar yoki ma‘lum sanalarga bog‘langan tadbirlar doirasidan chiqib, davlat boshqaruvining uzluksiz faoliyat yuritadigan tizimiga aylandi. Mahallalarda yoshlar yetakchilari faoliyatining yo‘lga qo‘yilgani, har haftaning payshanba kuni “Yoshlar kuni” sifatida belgilangani vazirlik va idoralar e‘tiborini bevosita yoshlar hayotiga qaratadi.

Yaratilgan tizim qisqa fursatda aniq natijalarni berdi. “Yoshlar haftari” orqali 1,5 million yigit-qizning turli masalalari hal etildi. Minglab oilalarning turmush sharoiti yaxshilangani, ta‘lim olish, ish topish, kasb egallash hamda tadbirkorlik faoliyatini boshlash uchun ochildigan yangi imkoniyatlar ham ayni tizim samarasidir. Muhimi, davlatning yoshlar bilan muloqoti murojaat kelishini kutadigan tartibdan ularning ehtiyojini oldindan aniqlaydigan fab mexanizmga ko‘ chdi.

Olib borilgan ishlar iqtisodiy faollikda ham yaqqol ko‘rinmoqda. So‘nggi yillarda yosh tadbirkorlar soni besh barobar o‘sb, 287 mingdan oshdi. Shuningdek, yoshlar salohiyatining o‘sishi ta‘lim va ilmiy yutuqlarda namoyon. Bugungi kunda 3,5 million yigit-qiz xorijiy tillarni chuqur o‘rganmoqda. Iqtidorli o‘quvchi va talabalar nufuzli xalqaro fan olimpiadalarida 434 ta medalni qo‘lga kiritdi. Yosh sportchilar esa xalqaro musobaqalarda 2245 ta medal bilan yurtimiz sharafini munosib himoya qildi. Uchrashuvda Prezidentimiz erishilgan ana shu natijalarni yangi bosqich uchun tayanch sifatida baholadi. Davlatlar o‘rtasidagi raqobatning mazmuni tubdan o‘zgarib borayotgan bir sharoitda ustunlik bilim, texnologiya va inson kapitali bilan belgilanayotgani ta’kidlandi. Shulardan kelib chiqqan holda qator yo‘nalishlar kesimida muhim vazifa va tashabbuslar ilgari surildi. Quyida ularning ahamiyati, zarurati va miqyosi haqida mustaxkam fikr yuritishni maqsad qildik.

Taraqqiyot sarmoyasi

Mehnat bozori doimiy ravishda yangilanayotgan ko‘nikmalarni, zamonaviy texnologiyalarni o‘zlashtirgan, amaliy tajribaga ega mutaxassislarni talab qilayotgani sari emas. Shu

sabab mamlakatimizda ta‘lim tizimi ham yangi mazmun bilan boyitilib, bilim berish jarayoni ishlab chiqarish, tadbirkorlik va zamonaviy kasblar bilan uzviy bog‘lanmoqda. Ilgari surilgan yangi tashabbuslar aynan ana shu ehtiyojlardan kelib chiqdi, deyish mumkin.

Jumladan, yoshlarni kelajak kasblariga tayyorlash maqsadida yo‘lga qo‘yilayotgan “Kelajak bilimlari ekotizimi” ushbu yo‘nalishdagi eng yirik loyihalardan biridir. Dastur doirasida har yili 500 ming nafar yigit-qizni zamonaviy kasblarga o‘qitish rejalashtirilgan. O‘quv markazlarini tashkil etishga bel bog‘lagan tashabbuskor yoshlarga yer uchastkalari hamda davlat obyektlari imtiyozli shartlar asosida ajratilishi, zarur infratuzilmaning davlat hisobidan barpo etilishi, qurilish va jihozlash xarajatlari bo‘yicha kredit stavkalarining qoplanishi ta‘lim sohasiga xususiy sektorni keng jalb etish yo‘lida muhim qadam bo‘lishi shubhasiz. Bu yondashuv, o‘z navbatida, yangi o‘quv maskanlari sonini ko‘paytirish bilan bir qatorda ta‘lim sifati va raqobat muhitini ham mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Shuningdek, kasb egallash yo‘lidagi imkoniyatlar turli qatlamdagi yoshlar ehtiyojidan kelib chiqib shakllantirilishi maqsadga muvofiq. Shu maqsadda joriy etilayotgan “kasb vaucheri” tizimi orqali qo‘lida hunari bor yigit-qizlar yangi yo‘nalishlarni o‘rganish imkoniga ega bo‘ladi. Har yili 50 ming nafar yoshning zamonaviy kasblarni o‘zlashtirish xarajatlari foizsiz ssudalar hisobidan moliyalashtiriladi. Ehtiyojmand oilalardagi 85 ming ishsiz yoshga xususiy o‘quv markazlarida bepul ta‘lim olish uchun vaucherlar berilishi rejalashtirilgan. Joriy yilning o‘zida ushbu maqsadlar uchun 120 milliard so‘m yo‘naltirilayotgani mazkur yo‘nalish ustuvor vazifa sifatida ko‘rilayotganidan darak.

Kasbiy ta‘lim tizimini zamon talablari bilan uyg‘unlashtirish texnikumlar faoliyatida ham yangi imkoniyatlarni yuzaga chiqarmoqda. Xususiy sektor ishtirokining kengaytirilishi, litsenziyalash tartiblarining soddalashtirilishi, yangi o‘quv yilidan boshlab xususiy texnikumlarga ham kasbga o‘qitish bo‘yicha davlat grantlari ajratilishi ta‘lim bozorida sog‘lom raqobatni kuchaytiradi. Xalqaro kasb tanlovarida g‘olib bo‘lgan yoshlar hamda ularning ustozlarini munosib rag‘batlantirish mexanizmlarining joriy etilishi esa professional mahoratning jamiyatdagi nufuzini yanada yuksaltirishga xizmat qiladi.

Ayni vaqtda ta‘lim va kasb o‘rgatish borasidagi islohotlar bandlik masalasi bilan uzviy bog‘liq. Dunyoning rivojlangan davlatlari tajribasi ham shu haqiqatni tasdiqlaydi. Masalan, Germaniya, Janubiy Koreya, Singapur singari mamlakatlarda yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirish ta‘lim tizimi, biznes muhiti va moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini yagona zanjirga bog‘lash orqali yo‘lga qo‘yilgan. Bunday yondashuv tashabbuskor yoshlarning mehnat bozoriga tez kirib kelishiga, yangi ish o‘rinlari yaratishiga keng yo‘l ochadi.

O‘zbekistonda ham ana shunday uzviy tizim bosqichma-bosqich qaror topmoqda. Misol tariqasida yoshlarning biznes boshlash yo‘lidagi ilk qadamlarini qo‘llab-quvvatlash maqsadida “Yoshlar mini-franshizasi” dasturi ishga tushirilayotganini aytish mumkin. Mahalliy brendlarning tayyor biznes modelini tanlagan yigit-qizlarga Yoshlar tadbirkorligi jamg‘armasi tomonidan 300 million so‘mgacha foizsiz ssuda ajratilishi ko‘zda tutilgan. Ushbu dasturlar uchun 500 milliard so‘m yo‘naltiriladi. Tayyor tajriba asosida faoliyat boshlash imkoniyati biznes yuritishdagi dastlabki xatolarni kamaytirish, bozor talabini tezroq anglash va barqaror faoliyatni yo‘lga qo‘yish uchun muhim omil sanaladi.

Yoshlarni ish bilan ta‘minlashda ham yangi mexanizmlar joriy etilmoqda. Oliy ta‘lim muassasasini tamomlagan bitiruvchini ishga qabul qilgan tadbirkorlar uchun yosh mutaxassisga nisbatan daromad hamda ijtimoiy soliq bir yil davomida 1 foiz etib belgilanmoqda. Mazkur rag‘bat 200 mingga yaqin bitiruvchining mehnat bozoriga kirib kelishini yengillashtirishi kutilayapti.

Bundan tashqari, yigit-qizlarning biznes boshlashi yo‘lidagi tashkiliy to‘siqlarni qisqartirish ham e‘tibordan chetda qolgani yo‘q.

Kasb o‘rganish, ishga joylashish, tadbirkorlik faoliyatini yo‘lga qo‘yish bo‘yicha xizmatlarni bir joyda taqdim etadigan tegishli xabar aynan shu maqsadga xizmat qiladi. Dastlab Surxondaryo viloyatida sinov tariqasida yo‘lga qo‘yiladigan mazkur tajriba keyinchalik boshqa hududlarda ham joriy etiladi. Turli idoralar o‘rtasida sarson bo‘lish o‘miga barcha zarur xizmatlarning yagona manzilda jamlanishi yoshlarning vaqti hamda imkoniyatlarini tejashi tayin.

Yoshlar tadbirkorligini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqishda Bank-moliya akademiyasiga alohida vazifa yuklatilmoqda. Akademiya hududlarning iqtisodiy salohiyatidan kelib chiqib tayyor biznes loyihalarini ishlab chiqadi, Yoshlar tadbirkorligi jamg‘armasi esa yuqori daromad keltiradigan, ko‘plab ish o‘rinlari yaratishga qodir tashabbuslarga 5 milliard so‘mgacha investitsiya kiritadi. Mazkur tizim kamida 300 ming nafar yoshning o‘z biznesini yo‘lga qo‘yishiga ko‘maklashishi ko‘zda tutilgan. Bu yondashuv yoshlarni ish izlovchi sifatida tarbiyalash yo‘lidan ish o‘rni yaratuvchi kuchga aylantirish g‘oyasiga tayanadi. Zero, iqtisodiy taraqqiyotning bugungi talabi ham aynan shuni taqozo etmoqda.

Dunyoga yuzlangan avlod

Asrimizda davlatlarning xalqaro maydondagi nufuzi ko‘p jihatdan ularning qanday mahsulot ishlab chiqarayotgani bilangina emas, qanday g‘oya taklif qilayotgani, o‘z madaniyati va ilmiy salohiyatini dunyoga qay darajada tanita olayotgani bilan ham baholanmoqda. Bu jarayonda eng faol kommunikatorlar, tabiiyki, yoshlar hisoblanadi. Chet tillarni biladigan, turli madaniy muhitlarda bemalol muloqot qila oladigan, zamonaviy axborot makonining qonuniyatlarini tushunadigan avlod mamlakatning o‘ziga xos “yumshoq kuch” resursidir. Shu nuqtayi nazardan, bugungi yoshlar siyosati ichki taraqqiyot bilan bir qatorda O‘zbekistonning xalqaro maydondagi intellektual va madaniy ishtirokini kengaytirishda ham muhim o‘ringa ega.

Bugungi kunda xorijiy tillarni mukammal egallagan 650 mingdan ortiq yigit-qiz salohiyatidan mamlakatimizning boy tarixi, bebaho madaniy merosi, turizm salohiyati hamda eksport imkoniyatlarini xalqaro auditoriyaga yetkazishda samarali foydalanish bo‘yicha muloqao yangi yondashuv taklif etildi. Ayni maqsadda raqamli kontent platformasi ishga tushirilib, har yili 20 milliard so‘m ajratilishi belgilandi.

Sir emaski, dunyoda tobora kuchayib borayotgan raqamli diplomatiya sharoitida sifati multimedia mahsulotlari, tahliiy materiallar, videokontent va kreativ loyihalar mamlakat imijini shakllantirishning muhim vositalaridan biriga aylangan. Yoshlarning ushbu jarayondagi faol ishtiroki yurtimiz haqidagi tasavvurlarni zamonaviy kommunikatsiya vositalari orqali boyitishi lozim.

Jahon amaliyotida “brain circulation” — bilim va tajribaning erkin almashinuvi tamoyili tobora keng qo‘llanmoqda. Bunday model

yuqori malakali kadrlar salohiyatini milliy rivojlanish manfaatlari yo‘lida safarbar etishda muhim vosita sifatida e’tirof etiladi. Xalqaro ta‘lim makonida tashil olayotgan vatandoshlar bilan aloqalarni mustahkamlash tashabbusi esa ushbu tendensiyaning bundan buyon bizda ham amaliyotga tabiiq etilishini anglatadi. Unga ko‘ra, yetakchi xorijiy oliygohlarda o‘qiyotgan 14 mingdan ortiq talaba ta‘il davrida vazirliklar, hokimliklar, davlat tashkilotlari hamda xususiy kompaniyalarda amaliyot va stajirovka o‘tashi uchun maxsus raqamli platforma yo‘lga qo‘yiladi. Ushbu tizim yoshlarning xorijda o‘rtirgan bilim va tajribasini mamlakat taraqqiyoti bilan bog‘lash imkonini beradi.

Yana bir e’tiborga molik jihat “El-yurt umidi” jamg‘armasi faoliyatining yangi yo‘nalish bilan boyitilishidir. Endilikda xususiy sektor buyurtmalari asosida ham yoshlarni dunyoning nufuzli oliy ta‘lim muassasalariga yuborish mumkin. Mazkur mexanizm mehnat bozorining real ehtiyojlari bilan xalqaro ta‘limni o‘zaro bog‘laydi. Natijada iqtisodiyotning turli tarmoqlari o‘ziga zarur mutaxassislarni tayyorlash jarayonida bevosita ishtirok etish imkoniga ega bo‘ladi.

Raqamli tafakkur va sun‘iy intellekt

Sun‘iy intellekt, katta hajmdagi ma’lumotlarni qayta ishlash, raqamli xizmatlar va yuqori texnologiyalar iqtisodiy o‘sishning asosiy drayverlari qatoridan joy olmoqda. Jahonning yetakchi davlatlari milliardlab dollar investitsiyalarni aynan shu yo‘nalishlarga yo‘naltirayotgani bejiz emas. Bu jarayonda yoshlar eng faol ishtirokchi, yangi texnologiyalarni tez o‘zlashtiradigan va amaliyotga tabiiq etadigan asosiy kuch sifatida maydonga chiqmoqda. Shu bois, raqamli iqtisodiyot uchun kadrlar tayyorlash masalasi strategik ustuvorlik darajasiga ko‘tarildi.

Ilgari surilayotgan tashabbuslar ushbu yo‘nalishning muloqao yangi bosqichga kirayotganidan dalolat beradi. Xususan, “Raqamli hukumat” markazida mamlakatimizdagi ilk superkompyuter klasterining ishga tushirilishi ilmiy izlanishlar va murakkab hisob-kitoblarni bajarish imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirmoqda. Kelgusi yilda uning quvvatini uch barobar oshirish rejalashtirilayapti. Shu bilan bir qatorda, joriy yilning o‘zida 20 ta oliy ta‘lim muassasasida sun‘iy intellekt laboratoriyalari tashkil etilishi yosh tadqiqotchilar va talabalarga ilg‘or texnologiyalar bilan bevosita ishlash imkonini beradi. Muhimi, ushbu laboratoriyalar faqat o‘quv maydoni emas, hududlar va tarmoqlardagi dolzarb muammolarga innovatsion yechimlar ishlab chiqiladigan ilmiy-amaliy platforma sifatida faoliyat yuritadi.

Raqamli transformatsiya jarayonida infratuzilmaning kengayishi ham muhim o‘rin tutadi. Yangi AT parklarining barpo etilishi hisobidan 20 mingdan ortiq yigit-qiz uchun yuqori daromadli ish o‘rinlari yaratilishi ko‘zda tutilgan. Bu tashabbus axborot texnologiyalarini mamlakat iqtisodiyotining yangi o‘lish nuqtalaridan biriga

aylantirishni maqsad qilgan. Shu bilan birga, “Mening birinchi kompyuterim” dasturi orqali ehtiyojmand oilalardagi 10 ming nafar yoshga noutbuk xarid qilish uchun ko‘mak berilishi raqamli tenglikni ta‘minlash yo‘lidagi muhim qadamlardan biri.

Qolaversa, kadrlar tayyorlash tizimida mazmun jihatidan yangi yondashuv shakllanmoqda. Axborot texnologiyalari va sun‘iy intellekt yo‘nalishlarida tahsil olayotgan talabalar uchun dual ta‘lim modelining kengaytirilishi nazariya bilan amaliyot o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni kuchaytiradi. “Muhammad al-Xorazmi” nomidagi davlat stipendiya hamda iqtidorli qizlar uchun ta‘sis etilgan “Muhandis qizlar” stipendiya ilmiy salohiyatni rag‘batlantirishga xizmat qiladi. Xalqaro fan olimpiadalar g‘oliblariga berilayotgan 1 milliard so‘mlik mukofotning endilikda sun‘iy intellekt bo‘yicha xalqaro olimpiadalar sovrindorlariga ham tabiiq etilishi esa ushbu yo‘nalish davlat miqyosida alohida ustuvor ahamiyat kasb etayotganidan dalolat.

Raqamli makonda milliy manfaatlarni ilgari surish masalasi ham e’tibordan chetda qolmayapti. AT parklarda kompyuter va mobil o‘yinlar ishlab chiquvchilar uchun inkubatsion markazlar tashkil etilishi, har yili milliy ruhni aks ettiradigan kamida 20 ta o‘yin yaratish bo‘yicha davlat buyurtmasi berilishi kreativ iqtisodiyot imkoniyatlaridan samarali foydalanishda qo‘l keladi. Kompyuter o‘yinlari milliardlab insonlarni qamrab oladigan global madaniy mahsulotga aylangan. Ana shunday maydonda milliy tarix, qadriyat va qahramonlik timsollarni zamonaviy formatlarda namoyish etish yosh avlodning dunyoqarashini boyitish bilan birga vatanimiz madaniy salohiyatini xalqaro auditoriyaga yetkazishning ta’sirchan vositalaridan biri bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

Raqamli texnologiyalarni puxta egallash, sun‘iy intellekt imkoniyatlaridan samarali foydalanish yoki zamonaviy muhandislik ko‘nikmalarini rivojlantirish o‘z-o‘zidan yakunli maqsadni ifodalamaydi. Ushbu salohiyat yangi g‘oya, yangi mahsulot va biznes yechimlari orqali iqtisodiyotda amaliy natija bergan pallada haqiqiy qiymat kasb etadi. Zamonaviy dunyoda iqtisodiy o‘shining muhim qismi aynan innovatsion ekotizimlar hisobiga ta‘minlanmoqda. Bir vaqtlar kichik talabalar loyihasi sifatida ish boshlagan ko‘plab texnologik kompaniyalar bugun global bozorning qiyofasini belgilab berayotgani yaxshi ma‘lum. Bunday tajriba kreativ fikrlashni qo‘llab-quvvatlash, tavakkal qilish madaniyatini rivojlantirish hamda yoshlarning tashabbusiga ishonch bildirish uzoq muddatli taraqqiyot uchun naqadar muhim ekanini ko‘rsatadi.

Davlatimiz rahbari belgilab bergan ustuvor vazifalar ham aynan shu strategik qarashga tayanadi. 2030-yilgacha mamlakatimiz iqtisodiyot hajmini 240 milliard dollardan oshirish maqsadi qo‘yilgan. Bu ulkan marraga erishish ishlab chiqarish hajmini kengaytirishdangina iborat emas, albatta. Yuqori qo‘shilgan qiymat yaratadigan, ilm-fan va texnologiyaga tayangan innovatsion mahsulotlar ulushi izchil o‘rtib borishi

zarur. Shu bois, barcha sohalarga yangi g‘oya olib kiradigan startap tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash strategik vazifa.

Mazkur yo‘nalish bo‘yicha shakllangan poydevor ham e’tiborga molik. So‘nggi to‘qqiz yil davomida mamlakatimiz startap ekotizimi 15 barobar o‘sb, 4 milliard dollardan ortiq qiymatga ega bo‘ldi. Shu davr ichida 1200 dan ziyod istiqbolli startap loyihalari yuzaga keldi. Yangi bosqichda ushbu jarayon yanada tizimli tus oladi. Har bir vazir, tarmoq hamda hudud rahbarlari o‘z faoliyatidagi dolzarb masalalarni yoshlarning innovatsion g‘oyalari orqali hal etishga qaratilgan “1 mingta masalaga — yoshlardan 1 mingta yechim” loyihasini yo‘lga qo‘yadi. Bu yondashuv boshqaruv tizimida ochiq innovatsiyalar tamoyilini keng joriy etish imkonini beradi. Turli sohalarda to‘plangan amaliy muammolar iste’dodli yoshlar uchun yangi ilmiy izlanishlar, startaplar va texnologik yechimlar manbaiga aylanadi. Yoshlar ishlari agentligi tomonidan biznes, axborot texnologiyalari va kreativ iqtisodiyot yo‘nalishlaridagi eng istiqbolli 100 ta loyihaga 1 milliard so‘mgacha investitsiya kiritilishi rejalashtirilgan ushbu tizimning muhim moliyaviy tayanchini yaratadi.

Shuningdek, yoshlar bilan ishlash tizimida individual yondashuv tobora muhim o‘rin egallamoqda. Hayotiy sharoiti, oilaviy ahvoli yoki taqdir taqozosi bilan murakkab vaziyatga tushib qolgan yigit-qizlarning jamiyattan uzilib qolishiga yo‘l qo‘ymaslik ustuvor vazifalar qatorida. Shu maqsadda ota-onalar qaramog‘idan mahrum bo‘lgan, harbiy xizmatdan, migratsiya jarayonlaridan so‘ng yurtga qaytib kelgan, jazoni o‘tab chiqqan hamda jismoniy imkoniyati cheklangan yoshlarni ko‘llab-quvvatlash uchun “Kafolatlangan birinchi qadam” paketi joriy etilmoqda.

Ijtimoiy integratsiya masalasi ta‘lim muassasalar faoliyatida ham yangicha mazmunga ega bo‘layapti. “Ustoz — talaba” dasturi doirasida uyushmagan yoshlarga ko‘maklashayotgan talabalarni rag‘batlantirish tizimi joriy etiladi. Shuningdek, ishloiradigan davlat va jamiyat boshqaruvidagi ishtirokini kengaytirish ham mazkur siyosatning muhim yo‘nalishlaridan biri sanaladi. Ayni maqsadda beshta yo‘nalish bo‘yicha “TOP-100” dasturi amalga oshiriladi. G‘oliblar munosib taqdirlanib, rahbarlik lavozimlariga tavsiya etiladi. Har bir vazirlik va tarmoq o‘z sohasidagi iste’dodli yoshlarni saralab, xalqaro tashkilotlarga stajirovka o‘tash uchun yuboradi. Yiliga 2 ming nafar yoshning ana shunday dasturlarda ishtirok etishi rejalashtirilgan.

Yoshlarni yagona maqsad atrofida birlashtirish va ularning faolligini rag‘batlantirish maqsadida “O‘zbekiston yoshlar ligasi” platformasi ishga tushiriladi. Mazkur tizim orqali ta‘lim, ilm-fan, tadbirkorlik, kasbiy rivojlanish va jamoatchilik faoliyatidagi natijalar baholanadi. Yuqori ko‘rsatkichlarga erishgan yoshlarga grantlar, kontrakt to‘lovlari bo‘yicha imtiyozlar, kasb vaucherlari, xorijiy stajirovkalar, imtiyozli kreditlar, ipoteka imkoniyatlari hamda kadrlar zaxirasidan o‘rin olish imkoniyati taqdim etiladi.

Mazkur yo‘nalishdagi tashabbuslar “Vatan mehri — ijtimoiy tashabbuslar” tanlovi, ijtimoiy xavf guruhidagi bolalarni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan “Qanot” loyihasi hamda “Yoshlar tashabbuslari marafoni” davomida ilgari surilgan g‘oyalarni amaliyotga tabiiq etishga xizmat qiladigan “Tashabbuslar ofisi” faoliyati bilan yanada boyitilmoqda. Ushbu maqsadlar uchun 50 milliard so‘m ajratilishi rejalashtirilgan. Muxtasar aytganda, o‘z oldiga aniq maqsad qo‘ygan, mehnat qilishdan cho‘chimaydigan, bilimni muntazam boyitib boradigan yoshlar mamlakatning buguni va ertasi, tayanch nuqtasidir. Yangi O‘zbekistondan hamda yoshlarning tashabbusiga ishonch bildirish uzoq muddatli taraqqiyot uchun naqadar muhim ekanini ko‘rsatadi.

Qutbiddin BURXONOV,
Oliy Majlis Senatining Mudofaa
va xavfsizlik masalalari
qo'mitasi raisi

Boshlanishi 1-betda

Bu yondashuvning eng muhim jihati shuki, xavfsizlikka faqat huquqni muhofaza qiluvchi organlarning vazifasi emas, balki davlat organlari, mahalla, ta'lim muassasalari, oila va keng jamoatchilikning o'zaro hamkorligi asosida ta'minlanadigan umummilliy vazifa sifatida qaralmoqda.

Shu bois, davlatimiz rahbari tomonidan deyarli har yilning dastlabki kunlarida aynan jamoat xavfsizligi, mahallalarda tinchlik va osoyishtalikni mustahkamlash, huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olishga qaratilgan muhim qarorlar qabul qilinishi yaxshi an'anaga aylandi. Bu esa sohaga davlat siyosati darajasida ustuvor ahamiyat berilayotganini anglatadi.

Prezidentimizning joriy yil 5-yanvardagi "Respublika mahallalarida xavfsiz muhitni yaratish yo'nalishida yaxlit manzilli ishlash tizimini joriy etishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori ham ana shu tizimli islohotlarning mantiqiy davomi bo'ldi.

Bu qarorning asosiy maqsadi mahallalarda ijtimoiy profilaktikani kuchaytirish, huquqbuzarliklarning sabab va shart-sharoitlarini bartaraf etish, xotin-qizlar va yoshlar o'rtasida jinoyatchilikning oldini olish, aholi murojaatlariga tezkor munosabat bildirish hamda har bir mahallada xavfsiz va barqaror ijtimoiy muhitni shakllantirishdan iborat.

Eng muhimi, qaror faqat huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyatini takomillashtirishni emas, balki mahalla institutini kuchaytirish, raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish, profilaktika inspektorlari faoliyatini yangi bosqichga olib chiqish hamda har bir fuqaroni xavfsizlikni ta'minlash jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirishni nazarda tutadi.

Zero, xavfsiz mahalla faqat jinoyat sodir etilmaydigan hudud emas. Xavfsiz mahalla bolalar bemalol o'ynaydigan, yoshlar orzu-maqсадlari sari dadil intiladigan, xotin-qizlar o'zini himoyalangan his qiladigan, keksalar xotirjam hayot kechiradigan, tadbirkor etangni kunga ishonch bilan investitsiya kiritadigan, har bir inson o'zini erkin va xavfsiz sezadigan hayot muhitidir.

Ana shu ezuq maqsadlarga erishishda Oliy Majlis Senati ham faol ishtirok etib, qabul qilayotgan qarorlarning joylardagi ijrosini parlament nazorati asosida muntazam o'rganib, muammolarni bartaraf etish va qonunchilikni yanada takomillashtirish bo'yicha aniq choralar ko'rmoqda.

Parlament nazorati — qarorlar ijrosining eng muhim kafolati

So'nggi yillarda Oliy Majlis Senati tomonidan joylardagi o'rganishlar mutlaqo yangi bosqichga ko'tarildi. Endi parlament nazorati faqat hisobot

Biz uchun eng katta yutuq har bir mahallada, xonadonda insonning o'zini xavfsiz his qilishi, farzandlarimizning musaffo osmon ostida kamol topishi, yurtimizda tinchlik va barqarorlikning yanada mustahkam qaror topishidir.

Yagona Vatan, yagona xalq bo'lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!

MAHALLADAGI XAVFSIZ VA BARQAROR IJTIMOIY MUHIT — ENG KATTA BOYLIGIMIZ

“

Mazkur tumanlarda qo'mita raisi boshchiligidagi ishchi guruhlar faoliyati yo'lga qo'yildi. Ular tarkibiga senatorlar, mahalliy davlat hokimiyati organlari, prokuratura, ichki ishlar, soliq organlari rahbarlari, "mahalla yetiligi" va boshqa mutasaddi tashkilotlar vakillari jalb qilindi.

eshtitish bilan cheklanmay, hududlarga chiqib, aholi bilan muloqot qilish, mavjud holatni joyida baholash, mas'ullar faoliyatini tahlil etish va qonunchilikni takomillashtirish uchun amaliy taktiklar ishlab chiqishni ham o'z ichiga olmoqda.

Bu yondashuv, ayniqsa, jamoat xavfsizligini ta'minlash sohasida muhim. Chunki xavfsizlik masalasida har bir qarorning natijasi bevosita inson hayoti, huquq va erkinliklari hamda jamiyat barqarorligi bilan bog'liq.

Prezidentimizning 2026-yil 5-yanvardagi qarori ijrosini ta'minlash maqsadida Oliy Majlis Senatining mas'ul qo'mitalari Toshkent shahri tumanlariga birlashtirildi. Xususan, Mudofaa va xavfsizlik masalalari qo'mitasi chekiga Bektemir, Mirobod va Yangiheyot tumanlari tushdi.

Mazkur tumanlarda qo'mita raisi boshchiligidagi ishchi guruhlar faoliyati yo'lga qo'yildi. Ular tarkibiga senatorlar, mahalliy davlat hokimiyati organlari, prokuratura, ichki ishlar, soliq organlari rahbarlari, "mahalla yetiligi" va boshqa mutasaddi tashkilotlar vakillari jalb qilindi.

Ishchi guruhlar faoliyatining asosiy maqsadi raqamlar ortidagi haqiqiy holatni ko'rishdan iborat bo'ldi. Buning uchun mahallalarda jinoyatchilik holati, profilaktika ishlari, ijtimoiy muhit, xotin-qizlar va yoshlar bilan ishlash tizimi, videokuzatuv kameralari, domofonlar, "SOS" tashvish tugmalari, raqamli kuzatuv vositalari hamda profilaktika inspektorlari faoliyati bevosita joyiga chiqqan holda o'rganildi.

Eng muhimi, har bir tashrif ochiq muloqot ruhida tashkil etildi. Mahalla raislari, profilaktika inspektorlari, mahalla faollari va yoshlar yetakchilari bilan suhbatlar o'tkazilib, aholini qiyayotgan muammolar, amaldagi qonunchilikda uchrayotgan bo'shliqlar hamda huquqiy tartibga

solishni talab etayotgan masalalar muhokama qilindi.

Bu esa parlament nazoratining yana bir muhim vazifasi — qonunchilikni amaliyot ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda takomillashtirishga xizmat qilmoqda.

Shu bilan birga, Prezident qarorlari ijrosini ta'minlash va jamoat xavfsizligi sohasidagi ishlar samaradorligini yanada oshirish maqsadida xalq deputatlari Mirobod, Bektemir va Yangiheyot tumanlari kengashlarining senatorlar ishtirokida qo'shma sessiyalari muntazam o'tkazilmoqda.

Ushbu sessiyalarda tuman hokimlari, ichki ishlar, prokuratura, soliq, mahalla va boshqa mutasaddi tashkilotlar rahbarlari axborotlari eshitilib, Prezident hujjatlarida belgilangan vazifalar ijrosi, mahallalardagi kriminogen vaziyat, huquqbuzarliklarning barvaqt oldini olish, profilaktika ishlari samaradorligi hamda aniqlangan muammolar yuzasidan tanqidiy muhokamalar o'tkazilmoqda. Muhokamalar yakunlari bo'yicha har bir masala kesimida aniq vazifalar va ijro muddatlari belgilanib, deputatlik hamda parlament nazorati ostiga olinmoqda.

Bu esa mas'ullarning shaxsiy javobgarligini oshirish, idoralararo hamkorlikni kuchaytirish, qabul qilingan qarorlarning joylarda to'liq va sifatli ijrosini ta'minlash, eng muhimi, aholini qiyayotgan muammolarga tezkor va manzilli yechim topishda ijobiy samarasi bermoqda.

Ishchi guruh tomonidan Yangiheyot tumanida keng ko'lami o'rganishlar o'tkazildi. Natijalar ko'rsatdiki, profilaktika tadbirlari va mahallalardagi manzilli ishlar natijasida oldini olish mumkin bo'lgan jinoyatlar o'tgan yilning shu davridagiga nisbatan kamaygan.

Axborot texnologiyalari sohasidagi jinoyatlar ham sezilarli qisqargan. Eng muhimi, xotin-qizlar

tomonidan sodir etilgan jinoyatlar qariyb 79 foiz, yoshlar jinoyatchiligi esa 54,5 foiz kamaygani profilaktika ishlari to'g'ri yo'lga qo'yilganini ko'rsatadi.

Tumanda jami Face-ID va davlat raqam belgilarini avtomatik aniqlaydigan 236 ta intellektual kamera o'rnatilgani, yuzlab domofonlar va "tashvish tugmalari" ishga tushirilgani xavfsizlikni ta'minlashning mutlaqo yangi bosqichiga o'tilganidan dalolat beradi.

Mirobod tumanida ham ishchi guruh tomonidan doimiy o'rganishlar o'tkazildi. Bu yerda eng e'tiborli jihatlardan biri raqamli texnologiyalar samarali joriy etilganidir.

Xususan, 105 mingdan ziyod fuqaro "Mening inspektorim" mobil ilovasiga ulangani natijasida profilaktika inspektorlari bilan aholi o'rtasida to'g'ridan to'g'ri aloqa yo'lga qo'yildi. Natijada "102" xizmatiga tushayotgan kunlik murojaatlar soni sezilarli darajada qisqardi.

Bektemir tumanida erishilgan natijalar alohida e'tiborga loyiq. Bugungi kunda tumanda "qizil" toifadagi birorta ham mahalla mavjud emas. Bu — mahalla tizimi, huquqni muhofaza qiluvchi organlar va jamoatchilik hamkorligi samarasi.

Tumanda voyaga yetmaganlar tomonidan sodir etilgan jinoyatlar 60 foiz, yoshlar jinoyatchiligi 54,5 foiz, ayollar jinoyatchiligi 78,6 foiz kamaydi. Shuningdek, yuzlab videokuzatuv kameralari, domofonlar va texnik qo'riqlash vositalari o'rnatilishi natijasida o'g'irlik jinoyatlari ham sezilarli qisqardi.

Bu raqamlarning har biri ortida inson taqdiri mujassam. Masalan, yoshlar jinoyatchiligining yarmidan ko'proqqa kamayishi yuzlab yigit-qizlarning jinoyat yo'lga kirmay, ta'lim olish, kasb egallash va jamiyatning munosib a'zosi

bo'lib kamol topishi uchun imkoniyat yaratilganini anglatadi.

Xotin-qizlar jinoyatchiligining keskin qisqarishi esa yuzlab oilalarda sog'lom ma'naviy muhit qaror topayotgani, ijtimoiy muhofaza va profilaktika ishlari samara berayotganining amaliy isbotidir.

Statistik raqamlar yana bir haqiqatni tasdiqlaydi: xavfsizlikka sarflangan har bir mablag', o'rnatilgan har bir kamera, profilaktikaga ajratilgan har bir soat kelgusida yuzlab huquqbuzarliklarning oldini olish, inson hayoti va mol-mulkini saqlab qolishga xizmat qiladi.

Prezidentimiz ta'kidlaganidek, profilaktikaga asoslangan tizim har qanday jinoyatga qarshi kurashishning eng samarali yo'lidir. Bektemir, Mirobod va Yangiheyot tumanlarida qilinayotgan ishlar aynan shu tamoyilning amaldagi natijasini yaqqol namoyon etmoqda.

Jinoyatchilik statistikasidagi har bir kamayish faqat raqam emas. Bu buzilmay qolgan bir oila, jabr ko'magan bir inson, yo'qotilmagan mol-mulk, yetim qolmagan bir farzand deganidir.

Xavfsizlik — iqtisodiy taraqqiyot, investitsiya va farovon hayotning asosiy omili

Ayrimlar jamoat xavfsizligi faqat huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyati yoki jinoyatchilikka qarshi kurash bilan bog'laydi. Aslida, xavfsizlikning qamrovi ancha keng. U mamlakat iqtisodiyoti, investitsiya muhiti, tadbirkorlik faolligi, turizm salohiyati va eng muhimi, insonlarning kundalik hayot sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Shuning uchun dunyo tajribasida xavfsizlik iqtisodiy o'sishning asosiy shartlaridan biri sifatida e'tirof etiladi. Investor, tadbirkor yoki sayyoh, avvalo, bir savolga javob izlaydi: "Bu hudud xavfsizmi?". Ana shu savolga ijobiy javob bo'lgandagina investitsiya kiritiladi, yangi ishlab

chiqarishlar yo'lga qo'yiladi, mehmonxonalar quriladi, savdo va xizmat ko'rsatish sohasi rivojlanadi.

Huquqbuzarlik kamaygan joyda tadbirkor biznesini kengaytirishdan cho'chimaydi. U yangi ish o'rinlari yaratadi, mahalliy byudjetga ko'proq soliq to'laydi, iqtisodiy faollik ortadi. Bu esa aholi daromadlari o'sishi, ijtimoiy infratuzilma rivojlanishi va hayot sifati yaxshilanishiga xizmat qiladi.

Ayniqsa, mahalla darajasida xavfsiz muhitning shakllanishi har bir oilaning kundalik turmushida sezilarli o'zgarishlarni keltirib chiqaradi. Kechki payt bolalarning bemalol sport maydonchasida o'ynashi, ota-onalarning xotirjamligi, keksalarning erkin sayr qilishi, tadbirkorning o'z mulki xavfsizligiga ishonishi — bularning barchasi xavfsizlikning inson hayotidagi amaliy ifodasidir.

Prezidentimiz tomonidan ilgari surilgan "Xavfsiz mahalla" tamoyilining mazmun-mohiyati aynan shunda. Bu tashabbus faqat jinoyatchilikni kamaytirishni emas, balki inson uchun qulay, osoyishta va barqaror yashash muhitini yaratishni nazarda tutadi.

Bugungi global raqobat sharoitida turizm sohasida muvaffaqiyat qozonish uchun boy tarixiy meros yoki betakror tabiatning o'zi yetarli emas. Sayyohlar mamlakat tanlashda, birinchi navbatda, uning xavfsizligiga e'tibor qaratadi.

So'nggi yillarda O'zbekiston xavfsiz, ochiq va mehmondo'st davlat sifatida jahon hamjamiyatida tobora mustahkam nufuz qozonmoqda. Bu, o'z navbatida, turizm sohasining jadal rivojlanishiga kuchli turki bermoqda.

Agar 2016-yilda mamlakatimizga qariyb 2 million xorijiy sayyoh tashrif buyurgan bo'lsa, 2025-yil yakuniga kelib, 12 millionga yaqinlashdi. Qisqa vaqt ichida sayyohlar oqimining qariyb olti barobar oshishi yurtimizda xavfsiz va qulay muhit yaratish, transport, mehmonxona va servis infratuzilmasini takomillashtirish, eng muhimi, tinchlik va jamoat xavfsizligini ta'minlash borasida yuritilayotgan izchil davlat siyosatining amaliy natijasidir.

Eng muhimi, bunday tizimlar fuqarolarning osoyishta hayotini ta'minlash, tadbirkorlik va investitsiya uchun ishonchli muhit yaratish hamda mahalliy va xorijiy mehmonlarda O'zbekistonning xavfsiz davlat ekaniga haqiqiy ijobiy tasavvurni yanada mustahkamlamoqda.

Xulosa o'rnida

Bugun yurtimizdagi islohotlar natijasida xavfsizlikni ta'minlash mutlaqo yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Parlament nazorati, davlat organlarining o'zaro hamkorligi, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va aholi bilan ochiq muloqotga tayyangan mazkur tizim yangi O'zbekiston taraqqiyotining mustahkam tayanchi bo'layotir.

Bektemir, Mirobod va Yangiheyot tumanlarida qilinayotgan ishlar bir haqiqatni yana bir bor tasdiqladi: xavfsizlikka erishish faqat huquqni muhofaza qiluvchi organlarning emas, balki davlat idoralari, mahalla, ta'lim muassasalari, tadbirkorlar va eng avvalo, fuqarolarning hamjihatligi bilan ta'minlanadi.

Biz uchun eng katta yutuq har bir mahallada, xonadonda insonning o'zini xavfsiz his qilishi, farzandlarimizning musaffo osmon ostida kamol topishi, yurtimizda tinchlik va barqarorlikning yanada mustahkam qaror topishidir. Zero, tinchlik va xavfsizlik bor joyda taraqqiyot, farovonlik va inson qadri yuksaladi.

Obod manzillar

Zangiota tumanidagi Gulbog' mahallasida barpo etilgan namunaviy uylardan biriga oilam bilan ko'chib kelganimizga roppa-rosa o'n yil bo'ldi. Yaxshi eslayman, o'sha paytlari mahallaga eltuvchi asosiy yo'llar o'nqir-cho'nqir, yog'ingarchilik payti ko'chalarda suv to'planib katta-katta ko'lmaklar hosil bo'lardi. Ayniqsa, qishda bu yerlardan o'tish azob edi.

2015-yili foydalanishga topshirilgan namunaviy loyiha asosidagi 148 xonadon egalari ayni muammolardan aziyat chekardi. Chunki ular uchun yangi qurilgan ichki yo'llar bundan-da abgor ahvolda bo'lgan.

Sir emas, mahallaga birin-ketin ko'chib kelgan biz kabi yangi oila a'zolari bu singari noqulayliklar tufayli poytaxtdagi o'qish va ishga borib-kelishda

qiyinchiliklarga duch kelardi. Bundan tashqari, farzandini bolalar bog'chasiga berish istagidagi ota-onalar ancha yo'l yurish, vaqt va mablag' sarflashiga to'g'ri kelardi. Mahallamizda aholi soni oshib borishi, Toshkent shahriga tutash hududda yashashimizga qaramay, ichki ko'cha va yo'llarimizdan yengil avtomobillar kam o'tardi, avtobus qatnovini tasavvur eta olmasdik.

Yillar o'tdi. Muammolar navbati bilan bartaraf etila boshlandi. Dastlab ichki ko'chalarimiz betonlashtirildi. Keyinroq internet xizmatlari kirib keldi.

"Turli sohalarda amalga oshirayotgan islohotlarimizning natijalari, yurtimizda yuz berayotgan o'zgarishlar samarasi, avvalo, mahallalarda, u yerda yashayotgan odamlarning kayfiyatida namoyon bo'ladi", degan edi davlatimiz rahbari. Shu ma'noda aytish mumkinki, bugun "Gulbog'" MFYda yaratilgan qulay sharoit, imkoniyatlardan odamlar rozi.

Yo'l-yo'lakay mahalla idorasiga kirar ekanman, "yetitlik" vakillari qizg'in ish ustida ekaniga guvoh bo'ldim. "Gulbog'" mahalla fuqarolar yig'ini raisi Saodat Patxiddinovaning qayd etishicha, davlatimiz rahbarining shu yil 24-iyundagi "Mahalla boshqaruvini samarali tashkil etishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi farmoni "yetitlik" faoliyatini yangicha tashkil etishda muhim dasturlamal bo'lmoqda.

— Yoshlarimiz juda faol, — deydi mahalladagi yoshlar yetakchisi Gavhar Solihova. — Bir yuz saksondan ziyod yigit-qizlarimiz mamlakatimizning yetakchi oliy ta'lim muassasalari, o'n nafarga yaqini esa xorijda tahsil olmoqda. Ular bilan onlayn muloqotda bo'lib turamiz, muammolari va qiziqishlarini o'rganamiz. Bundan tashqari, ishsiz yoshlar bandligini ta'minlash chorasini ko'ryapmiz. Yangi tashabbus va loyihalar bilan murojaat qilganlarga ko'mak berilyapti. Chet tillarini o'rganishga moyilligi yuqori bo'lgan yigit-qizlarning bepul til o'rganishiga yordamlashilmoqda. Shu kunlarda kam ta'minlangan oilalar farzandlari uchun bepul tikuvchilik kursi ochish harakatidamiz.

Mahalladan "Toshkent indeks" savdo markaziga avtobus qatnovi muntazam yo'lga qo'yilgani aholi uchun katta qulaylik yaratdi. Ko'pchilik gulbog'liklar qatori men ham kuni ushbu yo'nalishdan foydalanib, Toshkent yer usti metro bekatiqga yetib olaman. Bugun ham etralabdan ishga borish uchun mahallamizdagi shohbekatga chiqdim. O'n chog'li odam bor ekan. Mahalladoshlarim ko'zlaridan ularning bagudagi tinch va osoyishta, farovon hayotdan shukronalik hissini ilg'ash qiyin emas.

Besh daqiqaga o'tar-o'tmas, bekatega kelgan avtobusga chiqdik. E'tiborlisi, avtobus saloni salqin, u qo'zg'alishi bilan bir muddat xayol chulg'adi. O'n yilcha avval ushbu bekat va mahallamizdagi namunaviy uylarning o'rni ochiq dala bo'lgani, bu yerlarda qulupnay yetishtirilgan paytlar yodimga tushdi. Keyingi 8-9 yil mobaynida ushbu hudud orqali har kuni ishga qatnaganim, Toshkent viloyatining Zangiota, poytaxtimizning Sergeli va Yangiheyot tumanlarida mingdan oshiq ko'p qavatli uy qurilish garchayonlari, ko'plab yangi maktab va maktabgacha ta'lim muassasalari, bog'-rog'lar, o'nlab ishlab chiqarish korxonalari hamda turli tashkilot va idoralarning binolari, yuzlab xizmat ko'rsatish va infratuzilma obyektlarining barpo etilishiga guvoh bo'lganman.

Bundan tashqari, mehmonxonalar, ko'priklar, ichki va umumfoydalanuv yo'llari qurilib, bekat va shohbekatlar, yo'l o'tkazgichlar qad rostladi, yangi tashabbus yo'nalishlari ochildi.

Tarixan qisqa vaqt ichida amalga oshirilgan mazkur ishlar haqida gapirish, xayol surish va

yozish oson. Yuzlab, minglab demaylik, bir oilani uyli qilish, bir oilaning farovon turmushini ta'minlash, bitta bog'cha yoki maktab qurish va ularda sifati ta'lim-tarbiyani tashkil etish, bir so'z bilan aytganda, yangi turar joy massivlarida aholi va mehmonlar uchun barcha zarur shart-sharoitlarni yaratish ozmuncha mehnat va mablag' talab etmaydi. Muhimi, bu boradagi ishlar izchil davom etmoqda.

Prezidentimiz joriy yil 4 iyul kuni Sergeli tumaniga tashrif chog'ida hududdagi bu kabi bunyodkorlik ishlari, amalga oshirilayotgan yangi loyihalar bilan tanishdi. Yurtimiz taraqqiyoti va xalqimiz farovonligiga xizmat qiladigan yangi tashabbuslarni ilgari surdi.

Meni bir savol o'yg'a toldiradi: bir necha yil avval mazkur Toshkent yer usti metrosi qurilmaganida nima bo'lardi? Tasavvur qilaylik, ushbu yer usti metro bekatlari yon-atrofi, jumladan, Sergeli va unga tutash hududlardan poytaxt markazi va tumanlariga o'qish va ishga jamoat transportida qatnovchi aholi qanday noqulaylik, tirbandliklarga duch kelardi? Ular qancha vaqt va mablag' yo'qotardi? Bundan tashqari, ekologiyaga qancha zarar yetardi?!

Ha, bugun bu kabi savollarga javob berish, o'tgan kunni eslash, ayni masalalar bo'yicha o'ylash, bosh qotirish, tasavvur qilishni istamaymiz. Ayrimlar Toshkent yer usti metrosiga oddiy inshootdek qaraydi. Aslida, bu — juda katta mablag' va mehnat talab qiladigan ulkan bunyodkorlik obyekti.

Keyingi yillarda bunday yirik obyektlar va yangilanishlarni ko'rib ko'zimiz o'rgandi. Aslida, hech narsa o'z-o'zidan bo'lmaydi. Shunday ekan, bularga, yurtimizda hukm surayotgan tinchlik-osoyishtalikka, farovon hayotga shukrona qilishimiz, unga oz bo'lsa-da o'z hissamizni qo'shishimiz ham farz, ham qarzdor.

Xolmurod SALIMOV,
"Yangi O'zbekiston" muxbiri

ONA TILIMIZ PARVOZI

EZGU TASHABBUS VA SA'Y-HARAKATLARDA NAMOYON BO'LMOQDA

Har bir millat mavjudligi, jahon sivilizatsiyasidagi o'rni hamda tarixiy qiyofasi, shubhasiz, o'z tiliga e'tibori bilan o'lchanadi. Shiddatli globalashuv davrida ona tilimiz nufuzini oshirish, uning boy ma'naviy xazinasini xalqaro miqyosda namoyon etish davlatimiz siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangani ayni haqiqat. Ma'naviy islohotlar doirasida o'zbek tilini nafaqat mamlakatimizda, butun dunyo hamjamiyatida keng targ'ib qilishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Munosabat

Shu o'rinda Prezidentimizning 2024-yil 12-yanvardagi "Xorijiy davlatlarda O'zbekiston tarixi va madaniyati, o'zbek tili va adabiyotini o'rganishni keng targ'ib qilish orqali turistlar oqimini ko'paytirish hamda mamlakatimiz nufuzini yanada oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori milliy qadriyatlarimiz, tariximiz, adabiyotimiz va tilimizni zamonaviy texnologiyalar orqali xalqaro auditoriyaga tizimli hamda jozibador yetkazish yo'lidagi muhim qadam sifatida kutib olingan edi. Bugungi kunda mazkur hujjat xorijliklarga o'zbek tili va madaniy merosini o'rgatishning yangi, ilmiy-metodik jihatdan mukammal tizimini hayotga tatbiq etish imkonini bermoqda. Bunday tizimli sa'y-harakatlar ona tilimizning xalqaro maydonga mavqeini yangi bosqichga olib chiqishi shubhasiz.

Yaqin-yaqingacha o'zbek tilini chet til sifatida o'qitishning yagona milliy standarti yo'qligi jiddiy muammolardan edi. Garchi aksariyat olim va metodistlar alohida darslik hamda qo'llanmalar yaratgan bo'lsa-da, ularning ayrimlari quruq grammatik qoidalariga tayanib, zamonaviy texnologiyalar imkoniyatlaridan yiroqroq edi. Multimedia va raqamli resurslar cheklangani sababli xorijliklarga o'zbek tilini mustaqil hamda qiziqarli shaklda o'zlashtirish ancha qiyin kechgani. Eng yomoni, Umumevropa tillarni egallash kompetensiyalari (CEFR) talablariga mos, oddiydan murakkabga yo'naltirilgan va milliy qadriyatlarimizni til bilan uyg'un o'rgatuvchi yaxlit darsliklar majmuasi mavjud emasdi. Bu bo'shliqni to'ldirish va tilimiz butun dunyo bo'ylab yangrashi uchun poydevor yaratish bugun milliy o'zlikni asrash hamda uni xalqaro maydonga yoyishdagi hayotiy ehtiyojlardan biriga aylandi.

Shu ehtiyojni teran anglagan holda universitetimiz huzuridagi "O'zbek maktabi" qator ishlar qilmoqda. Jumladan, xorijliklarga o'zbek tilini o'qitishning yaxlit metodik tizimi ishlab chiqildi. Ijchil izlanishlar natijasida xalqaro standartlarga javob beradigan A1, A2 va B1 darajalar uchun o'quv dasturlari hamda yangi avlod darslik majmualari yaratildi. "Xorijliklar

Nozliya NORMURODOVA
Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o'zbek tili va
adabiyoti universiteti prorektori,
professor

"O'zbekshunoslik" dasturiga asosiy o'quv materiali sifatida kiritildi. Shuningdek, Italiyaning nufuzli Ka-Foskari universitetining Osiyo va Shimoliy Afrika tadqiqotlari bo'limi talabalariga ushbu darsliklar orqali o'zbek tili o'rgatilmogda. Yurtimizda faoliyat yuritayotgan xorijiy elchilar va diplomatlarga taqdim etilgan bu kitoblar bugun madaniyatimizning o'ziga xos tashrif qog'oziga aylanib borayotir. Raqamlashtirish asrida o'quv tizimining zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanishi muvaffaqiyatning asosiy kafolati. Ushbu o'quv-metodik tizimning ilg'or raqamli qismi sifatida "Uzacademy" platformasi ishga tushirildi. Davlatimiz rahbari qarori asosida yaratilgan platforma oddiy til o'rgatish sayti bo'libgina qolmay, xalqimizning dunyoqarashi va tarixini aks ettiruvchi yagona elektron ekotizimdir. Unda yurtimiz tarixi, adabiyoti, san'ati hamda boy an'analarga oid ilmiy-ommabop maqolalar, podkastlar, onlayn mahorat darslari va mediamateriallar jamlangan. Tizimdagi A1-

uchun o'zbek tili" deb nomlangan bu darsliklar birgina o'quv quroli emas, o'zbek xalqining madaniy kodi, ma'naviyati va mehmondo'stligini xalqaro jamoatchilikka ochib beruvchi ma'rifat elchisiga aylandi. Qo'llanmalar tinglab tushunish, o'qish, gapirish va yozishdan iborat to'rtta asosiy til ko'nikmasini tizimli ravjlanishiga qaratilgan amaliy yondashuvi bilan ajralib turadi.

Yangi avlod darsliklarining an'anaviy qo'llanmalardan farqi shundaki, ularda ilk bor kommunikativ yondashuv tamoyillari to'la aks etgan. Kitob sahifalaridagi QR-kodlar orqali taqdim etiladigan audio va videomateriallar o'zbek nutqini tabiiy muhitdagidek qabul qilishiga yordam beradi. Real hayotiy vaziyatlar hamda jonli mulohazalarga qaratilgan topshiriqlar chet elliklarni til to'sig'idan tezda xalos etadi.

Darsliklarda til va madaniyat tushunchalari o'zaro chambarchas bog'liq holda berilgan. Xalqimizning boy tarixi, an'analari, urf-odatlari va ma'naviy qadriyatlarini aks ettiruvchi lingvomadaniy materiallar darslar mazmuniga singdirilgan. Milliy realiyalar, iboralar va kundalik ifodalar xorijliklarga tushunarli til, tabiiy sharhlar bilan berilgani o'quv jarayonini yanada qiziqarli qiladi.

Yangi metodik tizim nazariy qarashlar bilan cheklanib qolmay, amaliy sinovlardan ham muvaffaqiyatli o'tayotir. Darsliklar "O'zbek maktabi" va xorijdagi O'zbek tili va madaniyati markazlarida bir necha bosqichli sinovdan o'tkazildi. Xalqaro auditoriya, xususan, yetakchi tilshunoslarning taklif hamda tavsiyalari asosida kitoblar mazmuni yanada takomillashtirildi. Bugunga qadar mazkur qo'llanmalar yordamida dunyoning 30 dan ortiq davlatidan kelgan 700 dan ziyod xorijlik o'zbek tilini o'zlashtirishga erishdi.

O'rganuvchilar safida diplomatlar, xalqaro tashkilotlar xodimlari, chet ellik professor-o'qituvchilar, tadbirkorlar va jurnalistlar borligi ona tilimiz nutqini yuksalib borayotganini ko'rsatadi. E'tiborga molik jihati, bu darsliklar Buyuk Britaniyaning Oksford universitetidagi

B1 darajalari bo'yicha onlayn kurslar interaktiv darslar, videoreolliklar va elektron darsliklar orqali qulay masofaviy ta'lim imkonini beradi. Har bir daraja uchun tayyorlangan 12 ta dars orqali foydalanuvchilar asosiy til ko'nikmalarini zamonaviy metodlar yordamida o'zlashtirish imkoniga ega bo'ldi.

Yaratilgan raqamli imkoniyatlar qisqa vaqt ichida amaliy natijasini ko'rsatdi. "Uzacademy" orqali Turkiya, Qirg'iziston, Ozarbayjon va Tajikistondagi markazlarning 35 a'zosi, Shanxay chet tillar universitetining 6 talabasi hamda Oksforddagi dasturning 12 tinglovchisi o'zbek tilini boshlang'ich va o'rta darajalarda muvaffaqiyatli o'rgandi. Ijtimoiy xalqaro o'zbek tilini o'qitish tizimini yanada takomillashtirishni ko'zda tutadi. Xususan, xorijliklarga tilni mukammal o'rgatish maqsadida B2 va C1 darajalari uchun o'quv dasturlari, yangi darsliklar, mashq daftarlari hamda metodik qo'llanmalar yaratish ustuvor vazifalardan. "Uzacademy" platformasida ham yuqori bosqichlar uchun to'liq onlayn kurslar yo'lga qo'yildi. Muhimi shundaki, xorijliklar uchun yaratilgan ushbu samarali tajriba endilikda mamlakatimiz ichidagi auditoriya ehtiyojlariga ham moslashtirilmoqda. Ta'limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi bilan hamkorlikda yurtimizdagi turli millat vakillariga davlat tilini o'rgatish bo'yicha darajalashtirilgan metodik majmualar va raqamli resurslar ishlab chiqish rejalashtirilgan.

Umuman olganda, o'zbek tili va madaniyatini dunyo miqyosida targ'ib qilish bo'yicha yaratilgan ushbu tizim shunchaki ta'limiy loyiha emas, Bu sa'y-harakatlar zamirida ona tilimiz, boy tariximiz hamda milliy o'zligimiz qadr-qimmatini xalqaro maydonda yuksaltirishdek maqsad uytdi. O'zbek tili nufuzini asrash va uni dunyoga keng yoyish yo'lidagi bunday amaliy qadamlar kelgusida xalqlar o'rtasidagi do'stlik va hamkorlik rishtalarini mustahkamlovchi asosiy kuchga aylanadi.

Zamonaviy agrosanoat sohasi atrof-muhit va iqlim o'zgarishlariga tez moslashish, yuqori texnologiyalarni qo'llash va xalqaro sifat standartlariga o'tishni talab etmoqda. Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti jamoasining xalqaro hamkorlik aloqalari aynan mana shunday dolzarb vazifalarni hal etishga qaratilgani bilan ahamiyatlidir.

ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR INTEGRATSIYASI

Samarqandlik olimlar Polsha tajribasini o'rganmoqda

Shavkat HASANOV,
Samarqand agroinnovatsiyalar
va tadqiqotlar instituti rektori,
professor

Joriy yilning 12-17-iyul kunlari institut vakillaridan iborat delegatsiya Polshada xizmat safarida bo'lib qaytdi. Tashrif doirasida Yevropa Itifoqida qishloq xo'jaligi mahsulotlari sifati va xavfsizligini ta'minlash, agrosanoatda raqamli hamda innovatsion texnologiyalarni qo'llash, shuningdek, oliy ta'lim sohasida o'zaro tajriba almashish bo'yicha qator strategik kelishuvlarga erishildi.

Talabalar uchun haq to'lanadigan xalqaro amaliyot bazasi

Delegatsiyaning dastlabki tashrif manzili xalqaro agrar kadrlar tayyorlash va mahsulot yetishtirishda boy tajribaga ega "GREEN CROPS Polska Sp. z o.o." kompaniyasi bo'ldi. Kompaniya tomonidan amalga oshirilayotgan "AgriCool" xalqaro ilmiy-ta'lim dasturi Yevropa

va Markaziy Osiyodagi oliy ta'lim muassasalari talabalariga Polshada haq to'lanadigan ishlab chiqarish amaliyotini o'tash, zamonaviy agroteknologiyalarni o'rganish va xalqaro tajriba o'rtirish imkoniyatini beradi. Muzokaralar chog'ida institut talabalarini Polshada ishlab chiqarish amaliyotiga jalb qilish, bitiruvchilar va professor-o'qituvchilar uchun 6 oydan 12 oygacha bo'lgan malaka oshirish dasturlarini yo'lga qo'yish masalalari atroflicha muhokama qilindi.

Safar davomida shu kompaniyada ishlab chiqarish amaliyotini o'tayotgan institut talabalar bilan uchrashuv ham tashkil etildi. Institut rahbariyati talabalarning yashash va mehnat sharoitlari, ish haqi hamda xavfsizlik qoidalariga rioya etilishi bilan yaqindan tanishdilar. Talabalar o'tirayotgan amaliy ko'nikmalari va zamonaviy bog'dorchilik sirlari haqida so'zlab berdi. Samimiy muloqotda xalqaro mehnat madaniyatini egallash va o'rtilirilgan tajribani O'zbekiston agroinnovatsiyalari rivojiga safarbar etish bo'yicha maslahatlar berildi.

Delegatsiyaning "Gospodarstwo Odrodnice Wiktor Grochowski" bog'dorchilik xo'jaligiga qilgan amaliy tashrif chog'ida malina va qulupnay yetishtirishda yuqori texnologiyalar imkoniyatidan foydalanish afzalliklari haqida gapirildi. Xalqaro standartlar asosida ish yurituvchi ushbu xo'jalikda agrodronlar va tomchilatib sug'orish tizimlari, raqamli monitoring orqali o'simliklarni oziqlantirish, avtomatlashtirilgan yig'im-terim hamda lazerli saralash texnologiyalari keng joriy etilgan. Bu mehmonlarida katta taassurot uyg'otdi.

Samarqandlik olimlar ushbu ilg'or tajribalarni viloyatning intensiv bog'dorchilik va rezavor mevalilik tarmog'iga tatbiq etish yuzasidan aniq rejalarni belgilab oldi. Shuningdek, meva va sabzavotlarni qayta ishlovchi "GREEN FACTORY" korxonasida oziq-ovqat xavfsizligi va mahsulot kuzatuvchanligi tizimi o'rganildi. "GREEN FACTORY" Polshada yangi uzilgan sabzavot va mevalarni qayta ishlash, saralash, yuvish, qadoqlash hamda yirik savdo tarmoqlariga yetkazib berishga ixtisoslashgan yuqori texnologiyali korxona hisoblanadi.

Korxonada barcha jarayon raqamli boshqaruv tizimi orqali nazorat qilinadi. Tashrif davomida mahsulotlarni avtomatik saralash bo'yicha robotlashtirilgan qadoqlash liniyalari, mahsulotlar sifatini lazer orqali nazorat qilish, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash tizimi hamda mahsulotlarning to'liq kuzatuvchanlik tizimi bilan tanishildi.

Yuqori haroratga chidamli makkajo'xori hamda soya navlari sinovdan o'tkaziladi

Xizmat safari davomida Polsha va Germaniya hamkorligida tashkil etilgan mashhur "FARMSAAT Saatucht GmbH" seleksiya kompaniyasi bilan ham muhim kelishuvga erishildi. Unga ko'ra, iqlim o'zgarishi, qurg'oqchilik va yuqori haroratga chidamli makkajo'xori hamda soya navlari Samarqanddagi tajriba maydonlarida sinovdan o'tkaziladi.

Tashrifning so'nggi kunida O'zbekiston Respublikasining Polshadagi elchixonasi va Polsha — Osiyo Savdo sanoat palatasi vakillari bilan muloqot bo'lib o'tdi. Unda institut talabalarl,

daxldorlik hissi mujassam. Bir qarashda oddiy ko'ringan qurilma kelajakda qayta tiklanuvchi energiya sohasida yangi imkoniyatlar ehsigini ochishi mumkin. Katta g'oyalarni amalga oshirish uchun, albatta, katta shahar shart emas. Izlanish, bilim va tashabbus bor joyda taraqqiyot ham bo'ladi. Qizilqumda yaratilgan bu innovatsion yechimni yoshlar salohiyatining yana bir yorqin namunasi sifatida keltirish mumkin.

Asalarichilikni bir necha qutidan boshlagan 19 yoshli Pirmuhammad Xudoyorov imtiyoz va amaliy ko'mak orqali faoliyatini ancha kengaytirdi. Bir qarashda kichik tashabbusdek tuyulgan bu ish bugun barqaror daromad manbasiga aylandi.

— Bu sohada ish boshlaganimda bilim va tajribam yo'q edi, — deydi P. Xudoyorov. — "Mahalla yetitilgi" yaqindan ko'mak berdi va ko'p yillik asalarichilarni birlashtirdi. Ushbu yo'nalishda ko'nikmaga ega bo'lgach, 50 million so'm imtiyozli kredit oldim va ikki quti asalari uyasini

Kredit, yer, kasb-hunarga o'qitish va ish bilan ta'minlashga qaratilgan imkoniyatlar Navbahor tumanida ham samara bermoqda. Muhimi, bu tashabbus yoshlarning daromadli mehnat qilishi, o'z kelajagini mustahkam poydevor asosida qurishiga xizmat qilmoqda. Imtiyozli kreditlar nafaqat yangi biznes boshlash, balki faoliyatni kengaytirish imkonini ham bermoqda.

— Mahallamizda 30 yoshgacha bo'lgan 850 yoshi istiqomat qiladi, — deydi Navbahor tumani Navkar mahallasidagi hokim yordamchisi Dildora Suvonova. — Ularning har biri bilan manzilli ishlar yo'lga qo'yilgan. Aytaylik, o'tgan yili 35 nafarining bandligi ta'minlangan bo'lsa, joriy yilning 6 oyida bu ko'rsatkich 24 nafarni tashkil etdi. Ulardan 14 nafari doimiy ishga joylashtirildi, 8 nafariga imtiyozli kredit ajratildi va subsidiya asosida 2 nafarining bandligi ta'minlandi. Asosiy maqsadimiz yaratib

berilayotgan keng imkoniyatlardan foydalanib, yoshlar bandligini ta'minlash, ishsizlikka to'liq barham berish.

Yerdan unumli foydalanish orqali daromad topish imkoniyati bugun ko'plab yoshlar uchun muhim tajriba maktabiga aylanmoqda. Ijara maydonidan samarali foydalanishni maqsad qilgan Qosimbek Sayfullayev ham kelajakda katta ishonch bilan qaramoqda.

— Doimiy daromadga ega bo'lish uchun yerni ijara oldim. Oilamiz bilan birga qishloq xo'jaligi ekinlarini yetishtiryapmiz, — deydi Qosimbek Sayfullayev. — Yerdan unumli foydalanish uchun pomidor urug'ini ekanmiz. Mo'li hosil olish maqsadida tunu kun mehnat qilyapmiz. Avgust-sentyabr oylarida 100 tonnaga yaqin hosil olishni rejalashtiryapmiz.

Yoshlar bandligi shunchaki ish o'rni emas, balki insonning ertangi kunga ishonchi hamdir. Shu bilan birga, oila daromadi, farzandlar ta'limi, xonadon farovonligi demak. Bugun Navoiyda asalarichilikdan tortib, uzumchilikka, tikuvchilikdan tortib, tibbiyotgacha bo'lgan yo'nalishlarda yoshlar o'z o'rnini topyapti. Chunki imkoniyat berilgan joyda tashabbus tug'iladi, tashabbus bor joyda esa mehnat va daromad bo'ladi, kambag'allikka o'r'in qolmaydi.

G'olib ABDUSALOMOV,
"Yangi O'zbekiston" muxbiri

YOSHLAR BANDLIGI

— Joriy yilning o'tgan besh oyida viloyatimizda 11 ming 500 yigit-qizning bandligi ta'minlandi, — deydi Navoiy viloyati kambag'allikni qisqartirish va bandlik boshqarmasi boshlig'i Lutfullol Xayrullayev.

— Ularning 964 nafari korxonalaridagi bo'sh ish o'rniga joylashtirilib, 476 yosh o'qishga jalb qilindi, kasb-hunar o'rgatildi. Bundan tashqari, 13 nafariga ijara yeri ajratildi. Imtiyozli kredit asosida 342 yoshning bandligi ta'minlandi. Har paysshanba kuni rahbar va yoshlar uchrashuvi tashkil qilinib, ularning muammosi

o'rganilmoqda. Yoshlarimiz ham o'z o'rnida mavjud imkoniyatlardan to'liq foydalanishga harakat qilmoqda.

Qizilqum kengliklarida, elektr tarmoqlari yetib bormagan hududlarda ham energiya manbasini hosil qilish imkonini beruvchi innovatsion qurilma yaratildi. Ushbu ixtiro qumloq va ovloq joylarda yashovchi aholi, chorvadorlar hamda sayyor faoliyat yurituvchilar uchun qulay yechim bo'lishi kutilmoqda.

Muhimi, bu g'oya ortida yoshlarning bilimga chanqoqligi, izlanuvchanligi va yurt taraqqiyotiga

FAQAT ISH TOPISH DEGANIMI?

Ma'mura ZOHIDOVA,
O'zbekiston Yozuvchilar
uyushmasi Yosh ijodkorlar bilan
ishlash bo'limi mas'uli

O'zbek adabiyotining tarixiga nazar tashlasak, ijodkorlarning taqdirida burilish yasagan, qalamiga qanot bag'ishlagan ayrim dargohlar, maskanlar, ijodiy davrlar, turli anjumanlar, ba'zi uchrashuvlar, voqealar haqidagi xotiralar, e'tiroflarni ko'ramiz. Ana shunday muvorbok manzillardan biri Zomindir. Bu nom bugun faqat Jizzax viloyatidagi so'lim tog' bag'ridagi go'zal go'sha emas, balki yosh iste'dodlar taqdirini belgilab beruvchi adabiy maktab sifatida ham alohida ehtirom bilan tilga olinadi.

Respublika yosh ijodkorlarining an'anaviy Zomin seminarining o'ziga xosligi shundaki, u oddiy tanlov yoki ijodiy kecha emas. Bu yerda she'rlar, hikoyalar, maqolalar, dramalar, badiiy tarjimalar va boshqa janrlardagi asarlar muhokama qilinadi, tahlil etiladi. Eng muhimi, bir saf kitobxonlar tarbiyalanadi, ularning qalb-lari yuksaladi, o'ziga tanqidiy qaray oladigan ijodkor shakllanadi. Seminarining maqsadi ham aynan yoshlar qalbidagi iste'dod uchunlarini alangaga aylantirish, bu iste'dod yo'qolib ketmasligi yo xiralashib qolmasligi uchun ko'p mutolaa va mehnat qilish zarurligini anglatishdir.

2026-yildagi seminar ham ana shu ezgu an'ananing mantiqiy davomi bo'ldi. Zominda 7-9-iyul kunlari "Navoiy kon-metallurgiya kombinati" aksiyadorlik jamiyatiga qarashli oromgohda o'tkazilgan mazkur anjumanda yurtimizning barcha hududlaridan saralangan 136 yosh ijodkor ishtirok etdi. Ular she'riyat, nasr, badiiy publi-sistika, tarjima, bolalar adabiyoti, adabiy tanqid va dramaturgiya kabi yo'nalishlarda ijod namunalari bilan ishtirok etib, ustozlar sabog'idan bahramand bo'lish, tengdoshlari ijodini kuzatish imkoniga ega bo'ldi.

Zomin tog'larlari sari yo'l poytaxtdan, Adib-lar xiyobonidagi Alisher Navoiy haykali poyidan boshlandi. Ishtirokchilar eng avval mutafakkir shoir xotirasiga ehtirom ko'rsatib, poyiga gul qo'ydi. Bu ramziy tadbir har bir yosh qalamkash uchun adabiyotning muqaddas mas'uliyatini yana bir bor his ettirdi. Keyin esa sohaning mas'ul vakillari boshchiligidagi Zomin sari yo'l olindi. Yo'lda har kimning ko'nglida turlicha hayajon, turlicha orzu, kimdir o'z ustozlari bilan uchrashishni intizorlik bilan kutar, kimdir ilk bor she'rlarini xalq shoiriga o'qib berish haqida o'ylar, yana kimdir kelajakdagi ilk kitobining yo'li aynan shu yerdan boshlanishiga ishonardi.

Tog'lar aslida insonni sokinlikka chorlaydi. Ammo bu seminar o'tkaziladigan pallada Zomin tog'larlari ijodkorlarni yonishga, izlanishga, fikrlashga, qalbining eng teran qatlamlariga nazar tashlashga undaydi. Shu bois, yillar davomida bu maskan o'zbek adabiyotining o'ziga xos laboratoriyasiga aylandi. Bu yerda ustoz bilan shogird o'rtasidagi masofa qisqaradi. Mashhur

Zomin anjumani o'zbek milliy adabiyotining kelajagi, ertangi kun shoirlari, yozuvchilari, tarjimonlari, dramaturglari, tanqidchi va publitsistlari kamol topadigan buyuk darsxonadir.

YANGI O'ZBEKISTON

yuz.uz_news

yuz.uz_news

Bu yerda ustozlar yoshlarga she'rning qofiyasiga emas, insonning vijdonini ham o'rgatadi, so'zning mas'uliyatini anglatadi, yozuvchi bo'lishdan oldin inson bo'lish zarurligini eslatadi.

Seminar kunlari Zomin tabiati ham xuddi mashg'ulotlarning bir qismiga aylangandek tuyuladi. Tongda tog'lar bag'ridan esgan musaffo shabada, archalarning o'ziga xos ifori, qushlar sayrashi, uzoqlarda moviy tumanga o'ralgan qoyalar, kechqurun esa tog'lar ustiga asta-sekin cho'kayotgan sokinlik...

Tabiat go'yo ijodkor bilan suhbatlashadi. Shahar shovqinidan uzoqda inson o'zini ham, qalamini ham qaytadan taniydi. Ehtimol, shuning uchun Zominda yozilgan birgina she'r ba'zan yillar davomida tug'ilgan misralarga teng keladi.

Anjuman davomida bo'lib o'tgan "Zomin oqshomlari" mushoirasi yosh ijodkorlar uchun katta adabiy bayramga aylandi. She'rlar birin-кетин yangrar ekan, har bir ovoza o'ziga xos ruh sezilardi. Bir yosh shoir Vatan haqida o'qirdi, boshqasi ona haqida, yana biri muhabbat haqida, ammo ularning barchasini birlashtirib turgan bitta tuyg'u bor edi, bu — O'zbekistonga muhabbat, ona tilga sadoqat, adabiyotga, u tufayli dunyoda ezigulik tantana qilishiga ishonch.

Mushoira tugaganidan keyin ham hech kim darhol tarqalib ketmadi. Kimdir ustozdan imzo oldirdi, kimdir yangi tanishgan do'sti bilan she'r haqida bahslashardi. Kimdir esa yolg'iz o'zi tog'lar tomon qarab o'ylaga ko'rardi. Ana shu manzaraning o'zi Zomin seminarining haqiqiy mohiyatini ifodalaydi. Bu yerda raqobatdan ko'ra hamjihatlik kuchliroq, havasdan ko'ra mehr ustun, tanqididan ko'ra o'rgatish muhimroq.

Agar so'z qadrsizlansa, ma'naviyat zaiflashadi. Zomin seminarlari esa aynan shu muqaddas qadriyat — so'zning maktabi ekanini yana bir bor namoyon qildi.

Seminarining yopilish marosimida g'olib va faol ishtirokchilar taqdirlandi. Ammo bu yerda eng katta mukofot diplom yoki esdalik sovg'a emas edi.

Eng katta mukofot — ustozlarning samimiy e'tirofi. Davralarda ko'proq quyidagi kitoblar eshittildi: "Izlanishdan o'tama", "Ko'proq kitob o'qi", "Yozishda davom et", "Qanday bo'lsa ham yozib, tashlab qo'y, boshqa nigoh bilan o'qi", "Sen dangasalik qilmasang, yaxshi ijodkor bo'lasan".

Ana shu bir og'iz gap ba'zan har qanday mukofotdan qimmatli, har qanday xotiradan qadrlir bo'ldi. Chunki haqiqiy ustoz iste'dodni quruq maqto'v rag'bat bilan emas, yaxshi tavsiya, kelajakka bildirilgan ishonch bilan ulg'aytiradi.

Bugun mamlakatimizda yoshlarga qaratilayotgan yuksak e'tibor tufayli ilm-fan,

qaratdi. Zero, kitob insonning lug'atini boyitadi, tafakkurini kengaytiradi, didini shakllantiradi, eng muhimi, qalbidagi insoniylikni asraydi.

Zomindagi muhokamalarda aynan shu jihat yaqqol sezildi. Ustozlar she'rning vazni yoki qofiyasi haqidagina emas, balki o'qilgan kitoblar, jahon adabiyoti, milliy adabiyot an'analari haqida ham savollar berdi.

Seminarining ikkinchi kuni ishtirokchilar uchun yana bir unutilmas tuhfa tayyorlangan edi. Respublika Ma'naviyat va ma'rifat markazi tomonidan o'tkazib kelinayotgan "So'z" loyihasi doirasida O'zbekiston xalq yozuvchisi Xayriddin Sulton asari asosida sahnalashtirilgan "Yaldo kechasi" sahna asari seminar ishtirokchilarida kuchli taassurot qoldirdi.

Bu oddiy spektakl bo'lmay, so'zning qudratini namoyish etuvchi falsafiy sahna bo'ldi. Sahnadagi

Eshonqul, O'ktam Mirzayor, Kenesboy Karimov kabi ko'plab taniqli ijodkorlar yangi avlodga mahorat sirlarini o'rgatib kelmoqda. Demak, bu seminar avlodlar o'rtasidagi mustahkam ijodiy ko'priq vazifasini ham bajaradi. Zominga kelgan har bir yosh ijodkor, eng avvalo, o'zini sinaydi, qalami qay darajada pishganini, fikri qay darajada mustaqilligini, kitoblarni — jahon adabiyotini, milliy adabiyotimizni qanchalik mutolaa qilayotganini anglataydi. Bu yerda ustozlar tayyor yo'l ko'rsatmaydi, ular yo'nalish beradi, izlanishga undaydi, qalb eshigini ochadi, qolganini esa ijodkorning o'zi topadi.

Zomin seminarining eng katta yutug'i shundaki, u yosh ijodkorlarni tayyor qoliplarga

haqida erkin bahslar yuritiladi. Ana shu bahslar yosh ijodkorlarni fikrlashga, o'z asariga tanqidiy nazar bilan qarashga o'rgatadi.

Bu yilgi seminar ham she'r, nasr, badiiy publitsistika, badiiy tarjima va baynalmilal adabiyot, bolalar adabiyoti, adabiy tanqid hamda dramaturgiya kabi yetti asosiy yo'nalish bo'yicha mahorat darslari tashkil etildi. Har bir yo'nalishga mamlakatimizning taniqli shoir, yozuvchi, tarjimon va adabiyotshunoslari rahbarlik qildi.

She'riyat sho'basida O'zbekiston xalq shoirlari Mahmud Toir, Xosiyat Bobomurodova, Qoraqalpog'iston xalq shoiri Rustam Musurmon, taniqli shoirlar Salim Ashur, Shoirsa Shams, Muhiddin Omon, G'ulom Abdiev, Sirojiddin Rauf kabi ustozlar ishtirok etgani yoshlar uchun katta baxt bo'ldi.

Nasr yo'nalishida Xurshid Do'stmuhammad, Kenesboy Karimov, Nurilla Choroyev kabi qalam sohiblari yoshlar bilan suhbatlashdi. Publitsistika sho'basida esa zamonaviy jurnalistika va badiiy tafakkur uyg'unligi haqida qizg'in fikr almashildi. Tarjima yo'nalishida turli xalqlar adabiyotining eng yaxshi namunalari o'zbek kitobxoniga qanday ruhda yetkazish masalalari muhokama qilindi. Bolalar adabiyotida esa bola qalbiga yo'l topishning eng nozik jihatlari haqida fikr yuritildi.

Seminarining yana bir muhim jihati ishtirokchilarning tarkibida edi. Respublikamizning barcha viloyatlari, Qoraqalpog'iston Respublikasi, ijod maktablari o'quvchilari hamda "Yosh vatandosh yozuvchisi" loyihasining Qozog'iston, Qirg'iziston, Turkiya, Shvetsiya, Janubiy Koreya kabi mamlakatlarda istiqomat qilayotgan ishtirokchilari bir davrada jam bo'lgani Zomin seminarlari qamrovi yil sayin kengayib borayotganini ko'rsatdi. Bu nafaqat adabiy, balki ma'naviy birlikning ham yorqin ifodasi bo'ldi.

Ijodni raqam bilan o'lchab bo'lmaydi, iste'dodga hujjat talab qilinmaydi. Diplomi ham bo'lmaydi, ijod qalblarda yanalib, qalblarga yetib boradi.

Bu haqiqatni Zomin seminarlari yana bir bor isbotladi. Ba'zan birgina misra butun bir kitobdan og'ir keladi, ba'zan esa yuzlab sahifalarda ham birorta haqiqiy fikr uchramaydi. Shuning uchun bu yerda hakamlar hay'ati ishtirokchilarni "birinchi", "ikkinchi" yoki "uchinchi" o'rinlarga bo'lishdan ko'ra, ularning ertangi imkoniyatini ko'rishga harakat qilishdi. Hakamlar hay'ati har bir yosh ijodkorning kitobxonligiga alohida e'tibor

solmaydi. Aksincha, unga o'z ovozi topishiga ko'maklashadi. Chunki adabiyotda hech kim ikkinchisining takrori bo'lib yashay olmaydi. Haqiqiy ijodkorning eng katta boyligi uning betakror ovozi, hayotga o'z nigohi, odamlarga o'z munosabati va so'zga o'z ishonchidir.

Zominda har bir mashg'ulot ma'ruza emas, muloqot tarzida kechadi. Bu yerda ustoz gapiradi, shogird tinglaydi degan bir tomonlama tartib yo'q. She'r o'qiladi, har bir misra muhokama qilinadi. Hikoyaning kompozitsiyasi, obrazlar tizimi, til xususiyatlari, publitsistik maqoladagi fikr mantig'i, tarjimaadabiy uslubiy yondashuvlar, maqol va hikmatlar tarjimalarida e'tiborli jihatlari

Bosh muharrir:

Salim DONIYOROV

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqdir qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi. Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.

Gazeta tahririyat kompyuter markazida sahilalanadi. Gazetaning poligrafik jihatdan sifatli chop etilishiga "SHARQ" NMAK mas'ul.

Bosmaxona telefoni: (71) 233-11-07.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 2020-yil 13-yanvarda 1047-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Nashr indeksi — 236. Buyurtma G-746. 29609 nusxada bosildi.

Hajmi — 3 taboq. Ofset usulida bosilgan. Qog'oz bichimi A2.

Bahosi kelishilgan narxda.

Navbatchi muharrir: Lutfulla Suvonov
Musahhih: Malohat Mingboyeva
Dizayner: Zafar Ro'ziyev

Manzillimiz:
100060, Toshkent shahri,
Shahrisabz ko'chasi, 85-uy

Qabulxona: (71) 233-56-33
E'lonlar bo'limi: (71) 233-70-98

E-mail: info@yuz.uz
Web-sayt: www.yuz.uz: (71) 233-47-05

Devonxona va ishonch telefoni:
(71) 233-56-60

"SHARQ" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Bosmaxona manzili: Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

"Yangi O'zbekiston" va "Правда Востока" gazetalarlari tahririyati" DM

MUASSIS:
O'zbekiston Respublikasi
Vazirlar Mahkamasi